

П Р О Г Р А М
ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА
ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

1. УВОД

Локални економски развој (ЛЕР) представља кључни инструмент остваривања стратешких циљева развоја јединице локалне самоуправе, заснован на интегрисаном приступу планирању, координацији јавних политика и партнерству између локалне самоуправе, привреде, образовних и научних институција, као и

цивилног сектора. Он подразумева системско унапређење економских, институционалних, људских и просторних капацитета, ради стварања одрживог и конкурентног локалног привредног амбијента и побољшања квалитета живота грађана.

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља оперативни документ којим се спроводе циљеви и приоритети дефинисани Планом развоја Града Ниша, као кровним средњорочним документом јавних политика. У том смислу, Програм је усмерен на остваривање визије развоја Града Ниша као економски снажног, иновативног, повезаног и социјално одговорног регионалног центра југоисточне Србије, уз поштовање принципа одрживог развоја, равноправности и територијалне кохезије.

Циљ локалног економског развоја јесте јачање конкурентности локалне економије, повећање запослености и доходака, подстицање инвестиција и предузетништва, као и ефикасније коришћење локалних потенцијала, у складу са приоритетним правцима развоја утврђеним Планом развоја Града Ниша. Локални економски развој обухвата скуп мера и активности које се односе на подршку микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, развој људских ресурса и усклађивање понуде и тражње на тржишту рада, унапређење пословне и комуналне инфраструктуре, дигиталну трансформацију, подстицање иновација и примену принципа зелене и циркуларне економије.

Значај локалног економског развоја огледа се у његовој способности да повезује економске, социјалне и просторне аспекте развоја у јединствен и координисан оквир, у складу са концептом интегрисаног планирања који је основа Плана развоја Града Ниша. Предности оваквог приступа огледају се у бољем усмеравању јавних ресурса, већој ефикасности мера подршке привреди и запошљавању, јачању локалних институционалних капацитета и повећању отпорности локалне економије на економске и демографске изазове.

Програм локалног економског развоја за 2026. годину заснива се на важећем законском оквиру Републике Србије, пре свега на Закону о планском систему Републике Србије, Закону о локалној самоуправи, Закону о регионалном развоју, Закону о улагањима и другим релевантним прописима, као и на националним стратегијама и програмима у области привреде, запошљавања и одрживог развоја. Програм је у потпуности усклађен са Планом развоја Града Ниша, као и са другим секторским документима Града.

Град Ниш, као највећи урбани, привредни, универзитетски и саобраћајни центар југоисточне Србије, поседује значајне развојне потенцијале

који се огледају у повољном геостратешком положају, развијеној индустријској традицији, растућем ИТ и иновационом сектору, људским ресурсима, образовним и научноистраживачким институцијама, као и културном и туристичком наслеђу. Истовремено, План развоја Града Ниша препознаје и изазове у области запошљавања, демографских кретања и потребе за уравнотеженим развојем свих делова града, на које овај Програм даје конкретне и мерљиве одговоре.

Полазећи од утврђених стратешких циљева и приоритета, Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља кључни инструмент за спровођење развојних политика и остваривање одрживог економског раста у функцији општег друштвеног напретка Града Ниша.

2. ВИЗИЈА

Визија Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину заснива се на стварању стабилне, конкурентне и одрживе локалне економије која почива на знању, иновацијама, предузетништву и ефикасном коришћењу локалних потенцијала, у функцији унапређења квалитета живота свих грађана.

Програм се темељи на стратешким опредељењима утврђеним Планом развоја Града Ниша од 2021-2027, као и на принципима интегрисаног планирања, партнерског приступа и одговорног управљања јавним ресурсима. Посебан нагласак ставља се на усклађивање развојних политика са реалним потребама локалне привреде и тржишта рада, уз континуирано праћење економских токова и благовремено прилагођавање мера подршке.

Приоритети Програма усмерени су на јачање конкурентности локалне привреде, подршку микро, малим и средњим предузећима и предузетницима, привлачење и задржавање инвестиција, развој људских ресурса и запошљавања, као и подстицање иновација, дигиталне трансформације и зелене економије. Програм посебну пажњу посвећује равномерном територијалном развоју и укључивању свих делова Града у економске токове.

Програм локалног економског развоја почива на сталном дијалогу и партнерству са привредом, као једној од својих основних вредности. Град Ниш континуирано прати, анализира и ослушкује потребе привредних субјеката, инвеститора и предузетника, препознајући их као кључне актере економског развоја и стратешке partnере у креирању и спровођењу јавних политика.

Једна од основних вредности овог Програма јесте одговорност – одговорност према грађанима, привреди и будућим генерацијама, која

се огледа у спровођењу транспарентних, мерљивих и одрживих мера економског развоја.

Локални економски развој заузима централно место у развојној политици Града Ниша и представља један од кључних механизма за остваривање стратешких циљева Града. Кроз овај Програм, Град Ниш потврђује своју опредељеност да буде проактивна, поуздана и одговорна локална самоуправа, која развој заснива на партнерству, знању и континуираном унапређењу пословног амбијента.

3. ПРАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР

3.1. Правни оквир

Доношење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину ослања се на јасан, правно уређен оквир који повезује више нивоа законодавства у Републици Србији. Ово није само формална обавеза, већ начин да се обезбеди да Програм буде усклађен са стратешким циљевима државе, принципима планирања, надлежностима локалне самоуправе и потребама локалне привреде и грађана.

Најважнији законски темељ за доношење програма представља **Закон о планском систему Републике Србије** („Службени гласник РС“, бр. **30/2018**). Овим законом регулише се плански систем у Републици Србији, укључујући управљање јавним политикама и средњорочно планирање, као и садржина и улога планских докумената које предлажу и усвајају органи на свим нивоима власти — републичком, покрајинском и локалном. Овај Закон поставља оквир за испланирано и координисано доношење докумената попут Програма локалног економског развоја, са јасним захтевима о усаглашености, јавним расправама и праћењу ефеката програма.

Други кључни закон који обезбеђује основ за доношење Програма јесте **Закон о локалној самоуправи** („Службени гласник РС“, бр. **129/07**, **83/2014-др.закон**, **101/2016-др.закон**, **47/2018** и **11-2021-др.закон**). Овим законом, члан 20. став 1. тачка 7. уређују се надлежности, организација и поступци локалне самоуправе, укључујући и обавезу планирања развојних програма. Закон дефинише да јединице локалне самоуправе самостално доносе одлуке о развојним политкама у оквиру својих надлежности и у складу са законима, што даје правни основ Граду Нишу да усвоји свој Програм локалног економског развоја.

Значајан део правног оквира чини и **Закон о регионалном развоју** („Службени гласник РС“, бр. **51/2009**, **30/2010** и **89/2015**). Овај закон уређује начин разврставања регија и јединица локалне самоуправе према степену развијености и утврђује показатеље и политике за подстицање регионалног и локалног развоја, чиме утиче на садржину и циљеве локалних програма развоја.

Правни оквир за подстицање инвестиција и унапређење пословног амбијента додатно је утврђен Законом о улагањима („Службени гласник РС“, бр. **89/2015** и **95/2018**), којим се уређују услови за улагања, заштита инвеститора и надлежности органа јавне власти у области подстицања инвестиција. Овај закон је од посебне важности за мере локалног економског развоја које се односе на привлачење и задржавање инвестиција на територији Града Ниша.

Имајући у виду да Програм локалног економског развоја обухвата мере финансијске и нефинансијске подршке привредним субјектима, његов правни оквир обухвата и Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, бр. **73/2019**), којим се уређују услови, поступци и контрола доделе државне помоћи, укључујући и помоћ коју могу додељивати јединице локалне самоуправе. Овим се обезбеђује да све мере подршке буду у складу са правилима конкуренције и важећим прописима.

Поред наведених републичких прописа, правни основ за доношење Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину чине и локални општи акти. Пре свега, Статут Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. **88/2008**, **143/2016** и **18/2019**), као највиши правни акт Града, којим су уређене надлежности органа Града, начин вршења послова од локалног значаја и обавеза доношења развојних и програмских докумената.

Такође, значајан правни основ представља Одлука о градским управама Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр. **134/2024**, **47/2025** и **105/2025**), којом се уређује унутрашња организација градских управа, њихове надлежности и улога у припреми, спровођењу и праћењу планских и програмских докумената, укључујући и Програм локалног економског развоја. Чланом 34. ове Одлуке дефинисано је да је Градска управа за локални економски развој и инвестиције надлежна за израду и реализацију Програма локалног економског развоја Града Ниша.

Одлуком о буџету Града Ниша („Службени лист Града Ниша“ бр. **149/2025**), предвиђена су и средства за реализацију Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину.

Правилником о стандардима повољног пословног окружења у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. **33/2016**), у члану 2. утврђени су критеријуми које локалне самоуправе морају да испуне у циљу развоја и унапређења подстицајног амбијента на локалу, привлачења и заштите улагања, ефикасне реализације инвестиционих пројеката, али и лакшег пословања привредних субјеката.

Овако дефинисан правни оквир обезбеђује да Програм локалног економског развоја Града

Ниша за 2026. годину буде законит, усклађен са вишим планским документима и реално примењив, као и да представља поуздан основ за креирање и спровођење мера усмерених на одржив економски развој и јачање локалне привреде.

3.2. Стратешки оквир

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину израђује се на јасно дефинисаном стратешком оквиру који повезује националне, регионалне и локалне развојне документе. Ови документи обезбеђују да стратешки циљеви и приоритети Програма буду усклађени са развојним политикама Републике Србије и специфичностима Ниша, као и да подстичу одржив, конкурентан и инклузиван економски развој.

На републичком нивоу, Програм је усклађен са Стратегијом запошљавања у Републици Србији за период 2021–2026. године („Службени гласник РС“, бр. 63/2021), која поставља циљеве унапређења тржишта рада и развоја људских ресурса, што је од кључног значаја за локалне мере запошљавања и развој радне снаге у Нишу. Програм прати и Стратегију развоја информационог друштва и информационе безбедности у Републици Србији за период 2021–2026. године („Службени гласник РС“, бр. 86/2021), што омогућава подршку дигиталној трансформацији локалне економије.

Од посебног значаја за економски развој је и Стратегија паметне специјализације Републике Србије за период 2020–2027. године, коју је усвојила Влада Републике Србије и која представља оквир за иновације, научно-истраживачке активности и повезивање науке и привреде, са потенцијалом да усмери локалне економске мере ка секторима са компаративним предностима.

Стратешки оквир Програма, такође, обухвата Националну стратегију за младе до 2030. године („Службени гласник РС“, бр. 9/2023), документ који поставља приоритете омладинске политике и подстицања младих у друштву и економији, укључујући активности запошљавања, предузетништва и активног учешћа у локалним развојним процесима.

У односу на развој предузетништва и малих и средњих предузећа, Програм прати и Стратегију развоја малих и средњих предузећа Републике Србије за период 2023–2027. године, која истиче потребу за подршком МСП сектору и стварањем повољног пословног амбијента за њихов раст.

На локалном нивоу, темељ Програма чини План развоја Града Ниша („Сл.лист Града Ниша, бр. 36/2021), стратешки документ који узима у обзир специфичне развојне потребе и потенцијале

града, као и приоритете у области економије, инфраструктуре, образовања и социјалне укључености.

Развојни правац - економски развој односи се на унапређење пословног окружења и конкурентност привреде, засноване на знању и иновацијама. Циљ развојног правца је стварање услова за отварање нових радних места, креирање финансијских могућности за развој предузетништва, логистике, привлачење инвестиција, оптималну индустријску алокацију, унапређење односа и стварање услова за повећање активности локалне пословне заједнице, као и стварање услова за креирање нових компанија у високо профитабилним областима индустрије 4.0.

Приоритетни циљеви у оквиру овог правца, који ће се остваривати реализацијом одговарајућих мера, су:

- ✓ Унапређење пословног окружења и конкурентности привреде Града Ниша,
- ✓ Град Ниш је препознат као центар технолошког предузетништва који подстиче развој привреде, заснованог на знању и иновацијама,
- ✓ Конкурентна пољопривреда и достојанствен квалитет живота у руралним срединама,
- ✓ Унапређење и промоција туристичке понуде и потенцијала Града Ниша.

Осим тога, усаглашен је и са Програмом запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење („Сл.лист Града Ниша, бр.42/2024).

Овај сложени, али координисан стратешки оквир омогућава да Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину буде не само оперативно средство за имплементацију стратегија, већ и документ који одражава потребу да локалне интервенције одговарају на глобалне и националне развојне изазове, истовремено унапређујући квалитет живота и економске могућности за грађане Ниша.

4. МЕТОДОЛОГИЈА – ПРИКУПЉАЊА И АНАЛИЗЕ ПОДАТАКА

Израда Програма локалног економског развоја Града Ниша заснована је на комбинацији два комплементарна метода прикупљања података: детаљној анализи релевантних стратегија, законских и подзаконских аката, програмских докумената и доступних статистичких показатеља, као и анкетном истраживању пословне заједнице. Овако постављен приступ омогућио је интеграцију квантитативних и квалитативних података, чиме је обезбеђен свеобухватан увид у актуелне изазове, потребе и развојне потенцијале привредних субјеката у

Нишу, као и чврста основа за креирање циљаних мера подршке.

Први метод обухватио је анализу националних и локалних стратегија развоја, важећих законских и подзаконских прописа, као и релевантних програма који се односе на развој привреде, предузетништва и запошљавања. Поред тога, обрађени су доступни статистички подаци са националног и локалног нивоа који се односе на кључне економске показатеље, структуру привреде, доступне подстицаје, инфраструктурне капацитете и расположиве ресурсе. Овом анализом обезбеђен је систематичан преглед постојећег стања и идентификоване су приоритетне области значајне за даљи економски развој Града Ниша.

Други метод заснивао се на анализи одговора представника привредне заједнице, прикупљених путем структурисаног онлајн анкетног упитника. Анкета је била усмерена на идентификацију потреба привредника у области субвенција и других облика подршке локалне самоуправе. Конципирана је тако да омогући препознавање приоритетних активности и сектора за доделу подстицаја, процену кадровских и развојних потреба, као и ниво и квалитет постојеће сарадње привреде са градским институцијама.

Анкете је садржала следећа питања:

✓ **Који су, по вашем мишљењу, највећи изазови у пословању?**

Овим питањем прикупљају се систематизовани подаци о кључним административним, финансијским, кадровским, тржишним и технолошким препрекама са којима се привреда суочава у свакодневном раду и развоју.

Добијене информације представљају основу за идентификацију структурних проблема у локалном пословном окружењу, креирање циљаних мера подршке и унапређење јавних политика у оквиру ПЛЕР 2026.

Истовремено, омогућава се прилагођавање постојећих програма реалним потребама привреде, унапређење услуга локалне самоуправе, смањење баријера у пословању и јачање отпорности и одрживости привредних субјеката.

✓ **У којим областима планирате улагања ради повећања конкурентности?**

Постављањем питања о планираним областима улагања ради повећања конкурентности привредних субјеката на територији Град Ниш, прикупљају се релевантни подаци о развојним потребама, инвестиционим приоритетима и степену спремности локалне привреде за сопствени економски развој и целокупни економски развој Града Ниша.

Добијене информације служе као основ за креирање циљаних мера подршке у оквиру ПЛЕР

2026, ефикасно усмеравање расположивих буџетских средстава и дефинисање активности које ће допринети расту продуктивности, повећању извоза, отварању нових радних места и јачању укупне конкурентности локалне економије, као и праћење развојних трендова у привреди и мерење ефеката спроведених програма подршке.

✓ **Да ли постоји потреба за додатним обукама и усавршавањем запослених?**

Постављањем питања о потреби за додатним обукама и усавршавањем запослених, прикупљају се релевантни подаци о неопходности едукација ради стицања нових знања, вештина и компетенција, неопходних за унапређење продуктивности, увођење нових технологија и прилагођавање савременим тржишним захтевима.

✓ **Ако је одговор да, у којим областима?**

Одговорима на ово питање добијени су прецизни подаци о темама и компетенцијама потребним за унапређење пословања нишких ММСПП. Ове информације омогућавају креирање циљаних програма обука и стручно усавршавања у оквиру ПЛЕР 2026.

Истовремено, омогућава се унапређење квалитета радне снаге, повећање конкурентности привредних субјеката, подстицање иновација и јачање одрживог развоја локалне економије, чиме је могуће прилагодити садржај и обим обука реалним потребама привреде, подржати развој кадрова и повећати конкурентност локалних ММСПП.

✓ **Са којим институцијама сте најчешће сарађивали у вези са пословањем?**

Информације, добијене на основу одговора на ово питање, омогућавају идентификацију кључних партнера у пословном окружењу, препознавање области у којима је потребно унапређење институционалне подршке и комуникације, као и планирање мера ПЛЕР за 2026. које ће олакшати сарадњу, смањити административне баријере и побољшати услове за развој локалних ММСПП.

Истовремено, ови подаци служе и за креирање стратегија за јачање локалних институционалних капацитета и ефикаснију подршку привреди.

✓ **Уколико сте имали сарадњу са институцијама, који су били најчешћи изазови?**

Одговори на ово питање представљају релевантне податке о препрекама и проблемима на које привредници наилазе у контакту са државним и локалним институцијама.

На овај начин идентификоване су административне, регулаторне или организационе баријере које отежавају пословање.

На основу ових података могуће је унапређење институционалне комуникације, смањење бирократских препрека, боља координација између привреде и институција и стварање повољнијег пословног окружења за локалне ММСПП.

✓ **Који вид институционалне подршке сматрате да је тренутно најпотребнији привреди у граду Нишу?**

Добијене информације омогућавају да се у оквиру ПЛЕР-а за 2026. креирају циљане мере подршке – као што су финансијски подстицаји, ваучери, стручне консултације, обуке, инфраструктурне интервенције или унапређење регулаторног окружења – које директно одговарају стварним потребама привреде.

✓ **Уколико сте заинтересовани за учешће у програмима дуалног образовања, који би вам профил образовања и степен стручне спреме био најпотребнији?**

Добијене информације говоре о кадровским потребама и очекиваним компетенцијама запослених будућих генерација, уједно омогућавају креирање циљаних програма дуалног образовања у оквиру ПЛЕР-а за 2026., прилагођених реалним потребама локалне привреде. Такође помажу планирању стручног образовања и усавршавања које ће директно допринети унапређењу продуктивности, иновација и конкурентности ММСПП. Истовремено, подаци служе за боље усмеравање подстицаја и партнерства између школа, стручних институција и привреде, као и за праћење развоја кадровских ресурса у локалној економији.

✓ **Које конкретне мере или активности бисте предложили Граду Нишу и надлежним институцијама ради унапређења пословања и конкурентности привреде?**

Добијени одговори омогућавају да се у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину креирају циљане и ефективне мере подршке, прилагођене реалним потребама привреде.

ЦИЉ АНКЕТЕ

Спровођење анкете за потребе израде Програма локалног економског развоја Града Ниша (ПЛЕР за 2026. годину) јесте свеобухватно сагледавање актуелног стања, кључних изазова,

развојних потреба и потенцијала привредних субјеката на територији Града Ниша, као и обезбеђивање поуздане и релевантне аналитичке основе за креирање циљаних, одрживих и ефикасних мера подршке локалној привреди.

Анкета има за циљ да:

- идентификује структурне проблеме и ограничења у пословању микро, малих и средњих привредних субјеката и предузетника;

- утврди приоритетне области улагања ради повећања конкурентности, продуктивности и извозног потенцијала;

- сагледа кадровске потребе привреде, укључујући потребе за обукама, преквалификацијама и дуалним образовањем;

- анализира квалитет и ефикасност сарадње привреде са институцијама и идентификује административне и регулаторне баријере;

- дефинише најпотребније облике институционалне и финансијске подршке;

- прикупи конкретне предлоге привреде за унапређење локалног пословног окружења.

Крајњи циљ анкете јесте да се, на основу интеграције квантитативних и квалитативних података, омогући доношење стратешки утемељених одлука и ефикасно усмеравање буџетских средстава у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину, како би се допринело:

- јачању конкурентности локалних ММСПП,
- подстицању инвестиција и иновација,
- отварању нових радних места,
- унапређењу институционалне подршке привреди,

- обезбеђивању одрживог економског раста и развоја града.

На овај начин, анкетирање представља кључни инструмент за креирање политика заснованих на доказима, у складу са реалним потребама привреде и стратешким опредељењима локалног економског развоја.

Програм локалног економског развоја града Ниша није изоловани локални документ, већ функционално повезан део ширег развојног контекста. Он представља механизам за системско унапређење конкурентности, одрживости и отпорности локалне економије.

Резултати анкете спроведене међу привредним субјектима са циљем истраживања њихових потреба, изазова и стратегија у пословању

✓ Највећи изазови у пословању

Резултати анкете показују да привредници као највећи изазов у пословању истичу **високе трошкове пословања (72%)**, што указује да значајан део привреде осећа притисак раста цена енергената, репроматеријала, закупа пословног простора и других оперативних расхода. Овај резултат указује на потребу за мерама које би допринеле смањењу трошкова или повећању ефикасности пословања, као што су подстицаји за енергетску ефикасност, дигитализацију и унапређење продуктивности.

Други по значају изазов је **недостатак квалификоване радне снаге (56%)**, што указује на структурни проблем на тржишту рада. Ово потврђује потребу за јачањем сарадње између образовног система и привреде, као и за програмима обуке, преквалификације и задржавања радне снаге на локалном нивоу.

Значајан број испитаника као препреку у пословању наводи и **административне процедуре (42%)**, што указује на потребу да се настави са унапређењем пословног окружења, поједностављењем процедура и даљом дигитализацијом јавне управе.

Ограничен приступ финансијским средствима (38%) представља важан изазов, што указује на потребу за већом доступношћу повољних извора финансирања, подстицајних програма и фондова намењених микро, малим и средњим предузећима.

Проблем **ограниченог тржишта и пласмана производа/услуга (32%)** указује да део привреде има потешкоће у ширењу пословања и проналажењу нових купаца, што указује на значај подршке извозу, умрежавању предузећа и организовању пословних догађаја и сајмова.

Мањи, али и даље релевантан број испитаника указује на **недовољну дигитализацију пословања (16%)**, што потврђује потребу за унапређењем примене дигиталних алата и технологија у привреди.

Најмањи проценат испитаника (2%) наводи **неразумевање потреба предузетника од стране државе**, што може указивати да већина привредника препознаје напоре институција, али и да постоји простор за даље унапређење комуникације и креирање политика у складу са потребама привреде.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Планирана улагања ради повећања конкурентности

Резултати анкете показују да привредни субјекти у наредном периоду планирају улагања пре свега у **технолошко унапређење и модернизацију пословања**, као и у активности које доприносе ширењу тржишта и развоју нових производа и услуга.

Највећи број испитаника планира улагања у **набавку савремене опреме, машина, делова за машине, специјализованих алата и технологија (56%)**. Овај резултат указује на потребу привреде за модернизацијом производних и услужних капацитета, повећањем продуктивности и унапређењем квалитета производа и услуга. Улагање у опрему представља један од кључних предуслова за повећање конкурентности локалне привреде.

Висок проценат испитаника планира и **аутоматизацију и дигитализацију процеса (52%)**, што обухвата набавку софтвера и софтверских лиценци, рачунарске опреме, израду веб сајтова и активности дигиталног маркетинга. Ово указује на све већу свест привреде о значају дигиталне трансформације, ефикаснијег управљања пословањем и прилагођавања савременим тржишним условима.

Значајан број испитаника планира улагања у **развој нових производа и услуга (48%)**, као и у **маркетинг и излазак на нова тржишта (48%)**. Ови резултати указују на оријентацију привреде ка иновацијама, диверзификацији понуде и ширењу пословања, што је важно за дугорочни раст и повећање конкурентности на домаћем и међународном тржишту.

Мањи, али значајан број испитаника планира улагања у **увођење стандарда и сертификацију (24%)**, што показује потребу за унапређењем квалитета пословања, испуњавањем захтева тржишта и повећањем могућности за сарадњу са већим компанијама и извоз на захтевнија тржишта.

Такође, **енергетска ефикасност и одржива производња (16%)** представљају област у коју део привреде планира да улаже, што указује на постепено усмеравање ка одрживом развоју, смањењу трошкова енергије и усклађивању са савременим еколошким стандардима.

Веома мали број испитаника (2%) изјавио је да **не планира улагања**, што потврђује висок ниво инвестиционе активности и спремност привреде за даљи развој.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша -

<https://forms.gle/uiZ3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Области планираних улагања ради повећања конкурентности

Резултати анкете показују да привредни субјекти препознају значај развоја људских ресурса као једног од кључних фактора за унапређење конкурентности и одрживог раста пословања. Изражена је потреба за унапређењем како стручних, тако и дигиталних и управљачких компетенција запослених.

Највећи број испитаника истиче потребу за додатним обукама у области **стручних и техничких вештина (66%)**, што потврђује потребу за јачањем практичних знања и компетенција неопходних за обављање конкретних пословних задатака у производњи и услужним делатностима. ММСПП свесни су

значаја стручног усавршавања, специјализованих обука и сарадње привреде са образовним институцијама и тренинг центрима.

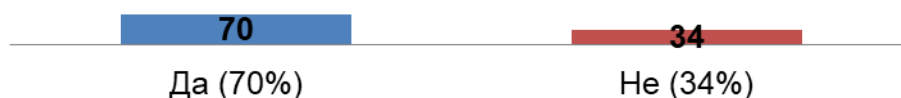
Значајан проценат испитаника као важно истиче унапређење **дигиталних вештина (49%)**, што указује на растућу потребу за коришћењем дигиталних алата, информационих система и савремених технологија у пословању. Ово је у складу са трендом дигиталне трансформације привреде и потребом за већом ефикасношћу и иновацијама у пословним процесима.

Такође, значајан број привредника има потребу за обукама у области **финансија, пореза и правног оквира (43%)**, што указује да желе боље разумевање регулаторног окружења, финансијског управљања и доступних извора финансирања. Ово може допринети стабилнијем пословању и бољем планирању развоја предузећа.

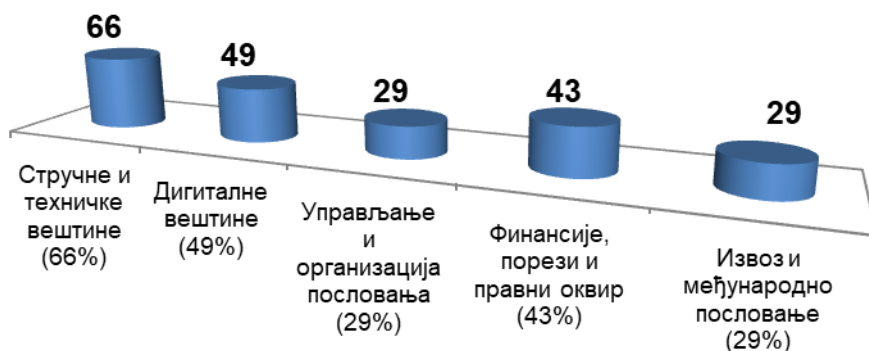
Потреба за унапређењем знања у области **управљања и организације пословања (29%)** указује на значај развоја менаџерских капацитета, посебно у малим и средњим предузећима, где власници и менаџери често обављају више функција у оквиру пословања.

Исти проценат испитаника (29%) сматра да су потребне обуке у области **извоза и међународног пословања**, што указује на потенцијал за интернационализацију пословања и потребу за јачањем капацитета предузећа за наступ на страним тржиштима.

3. Да ли постоји потреба за додатним обукама и усавршавањем запослених?

3.1 Ако је одговор да, у којим областима?

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Сарадња привреде са институцијама

Резултати анкете показују да привредни субјекти у значајној мери сарађују са различитим институцијама које имају улогу у подршци пословању, запошљавању и развоју привреде. Истовремено, резултати указују и на простор за додатно унапређење институционалне сарадње и укључивање већег броја привредника у програме подршке.

Највећи број испитаника наводи да је најчешће сарађивао са **Националном службом за запошљавање (50%)**, што указује да су мере активне политике запошљавања, програми субвенција и подршке запошљавању важан механизам сарадње између институција и привреде.

Висок ниво сарадње забележен је и са **градским управама и јавним предузећима (42%)**, што показује значај локалне самоуправе у креирању и спровођењу мера локалног економског развоја, као и у решавању административних и пословних питања од значаја за привреду.

Такође, значајан број испитаника сарађивао је са **Привредна комора Србије, односно Регионалном привредном комором Нишавског, Пиротског и Топличког управног округа (40%)**, што указује на важну улогу коморског система у информисању привреде, умрежавању компанија и подршци развоју пословања.

Сарадња са **Регионалном развојном агенцијом Југ (30%)** показује значај институција које се баве припремом и реализацијом развојних пројеката, подршком предузетништву и привлачењем инвестиција.

Мањи број испитаника наводи сарадњу са **министарствима и републичким институцијама (14%)**, што може говорити о томе да је део програма и мера на националном нивоу мање директно доступан или препознатљив привредницима на локалном нивоу.

Такође, значајан податак је да **18% испитаника није сарађивало са институцијама**, што потврђује да део привреде није довољно укључен у постојеће програме подршке или није довољно информисан о могућностима сарадње.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiZ3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Изазови у сарадњи привреде са институцијама

Резултати анкете показују да, иако привредни субјекти сарађују са институцијама, у том процесу постоје одређени административни и организациони изазови који могу утицати на ефикасност и доступност подршке.

Најчешће наводе **дуге и сложене процедуре (40%)**. Део привреде сматра да административни поступци у процесу остваривања права, подстицаја или сарадње са институцијама захтевају додатно поједностављење. Овај резултат указује на потребу за даљим унапређењем административне ефикасности и дигитализације услуга јавне управе.

Истовремено, значајан податак је да **40% испитаника наводи да није имало проблема у сарадњи са институцијама**, што показује да постоје позитивна искуства и да је сарадња у великом броју случајева функционисала ефикасно.

Као други важан изазов истиче се **недовољна координација институција (32%)**, што говори о томе да привредни субјекти понекад имају потребу да комуницирају са више институција истовремено, при чему недостаје јасна повезаност или усаглашеност процедура и информација.

Део испитаника наводи и **спору комуникацију (20%)**, као и **нејасне услове и критеријуме (20%)**, што наглашава потребу за јаснијим информисањем привреде, транспарентнијим процедурама и бржим протоком информација између институција и привредних субјеката.

Мањи проценат испитаника указује на **недовољну информисаност (16%)**, што може значити да део привреде није у потпуности упознат са расположивим програмима подршке, процедурама или условима за учешће у јавним позивима и другим програмима.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Најпотребнији вид институционалне подршке привреди

Резултати анкете показују да привредни субјекти у Нишу јасно препознају финансијску подршку као кључни фактор за унапређење пословања и развој конкурентности. Истовремено, значајан број испитаника има потребу за унапређењем административног оквира и додатним облицима институционалне подршке.

Убедљиво највећи број испитаника истиче **финансијске подстицаје и субвенције (98%)** као најпотребнији вид подршке. Овај резултат указује на то да привреда има изражену потребу за програмима који омогућавају инвестиције у развој, модернизацију пословања, набавку опреме, дигитализацију и ширење тржишта. Такође, висок проценат истиче да су локални и национални програми финансијске подршке један од најважнијих механизма за јачање привредне активности.

Други по значају приоритет су **једноставније административне процедуре (56%)**, што потврђује да постоји потреба за даљим унапређењем пословног окружења, смањењем административних оптерећења и бржим процедурама у комуникацији са институцијама. Овај резултат је у складу са претходним питањима у анкети, где су привредници такође указивали на изазове у административним поступцима.

Мањи, али и даље значајан број испитаника истиче потребу за **подршком за извоз и промоцију (28%)**, што показује потенцијал локалне привреде за ширење на нова тржишта и потребу за институционалним механизмима који би помогли интернационализацију пословања.

Подршка за запошљавање и обуке (26%) препозната је као важан елемент развоја привреде.

Најмањи проценат испитаника наводи **саветодавну и стручну подршку (20%)**, што може указивати на то да део привреде већ поседује одређена знања и искуства, али и да постоји простор за развој квалитетних консултативних програма и менторске подршке, посебно за мала и новооснована предузећа.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/ui3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Потребни профили у програмима дуалног образовања

Резултати анкете указују на то да привредни субјекти који послују на територији Града Ниша препознају значај дуалног образовања као механизма за обезбеђивање кадрова који су усклађени са реалним потребама тржишта рада. Добијени подаци показују јасну структуру тражених образовних профила, при чему доминирају техничке и стручно оријентисане области.

Највећа потреба исказана је за кадровима у области **електротехнике (29%)**, што указује на растућу потребу привреде за стручњацима који поседују знања из области електроинсталација, одржавања техничких система, аутоматизације и савремених технологија. Ово је у складу са трендом технолошког развоја и дигитализације производних и услужних процеса.

Висок проценат испитаника истиче потребу и за профилима у области **економије, права и администрације (28%)**, што показује да поред техничких занимања постоји и значајна потреба за кадровима који могу да подрже управљање пословањем, административне послове и финансијско пословање предузећа.

Такође, значајна потреба постоји у области **машинства и обраде метала (26%)**, што говори о важности индустријског и производног сектора у структури локалне привреде. Ови резултати потврђују потребу за развојем образовних профила директно повезаних са производним процесима и техничким занимањима.

Потреба за кадровима у области **трговине, угоститељства и туризма (21%)** указује на значај услужног сектора у локалној економији, као и на потребу за радном снагом која поседује практична знања и вештине у раду са клијентима и организацији услуга.

Мањи, али релевантан број испитаника наводи потребу за профилима у областима **пољопривреде, производње и прераде хране (13%)**, **шумарства и обраде дрвета (13%)**, као и **геодезије и грађевинарства (13%)**, што потврђује потврду за специфичним стручним знањима.

Додатно, потребе су исказане и у областима **саобраћаја (10%)**, **културе, уметности и јавног информисања (10%)**, **здравства и социјалне заштите (10%)**, као и **личних услуга (10%)**, што говори о потреби за ширим спектром образовних профила.

Мањи проценти су забележени у областима **хемије, неметала и графичарства (5%)** и **текстилства и кожарства (3%)**. Истовремено, у областима **геологије, рударства и металургије** и **хидрометеорологије (0%)** није исказана потреба, што може указивати да ови сектори тренутно нису значајно заступљени у структури локалне привреде.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша - <https://forms.gle/uiz3JUdfrAEX8Yt89>

✓ Потребан степен стручне спреме у оквиру дуалног образовања

Резултати анкете показују да привредни субјекти у Нишу имају највећу потребу за кадровима са средњим и вишим стручним образовањем, односно за практично оријентисаним занимањима и специјализованим техничким компетенцијама за развој локалне привреде.

Највећи проценат испитаника исказао је потребу за кадровима са мајсторским и специјалистичким нивоом образовања (48%), што указује на значај високо квалификованих стручњака који поседују практична знања и искуство у конкретним занимањима. Привредници су истакли да јачање система стручног усавршавања након средњег образовања и развој напредних струковних програма представља неопходност.

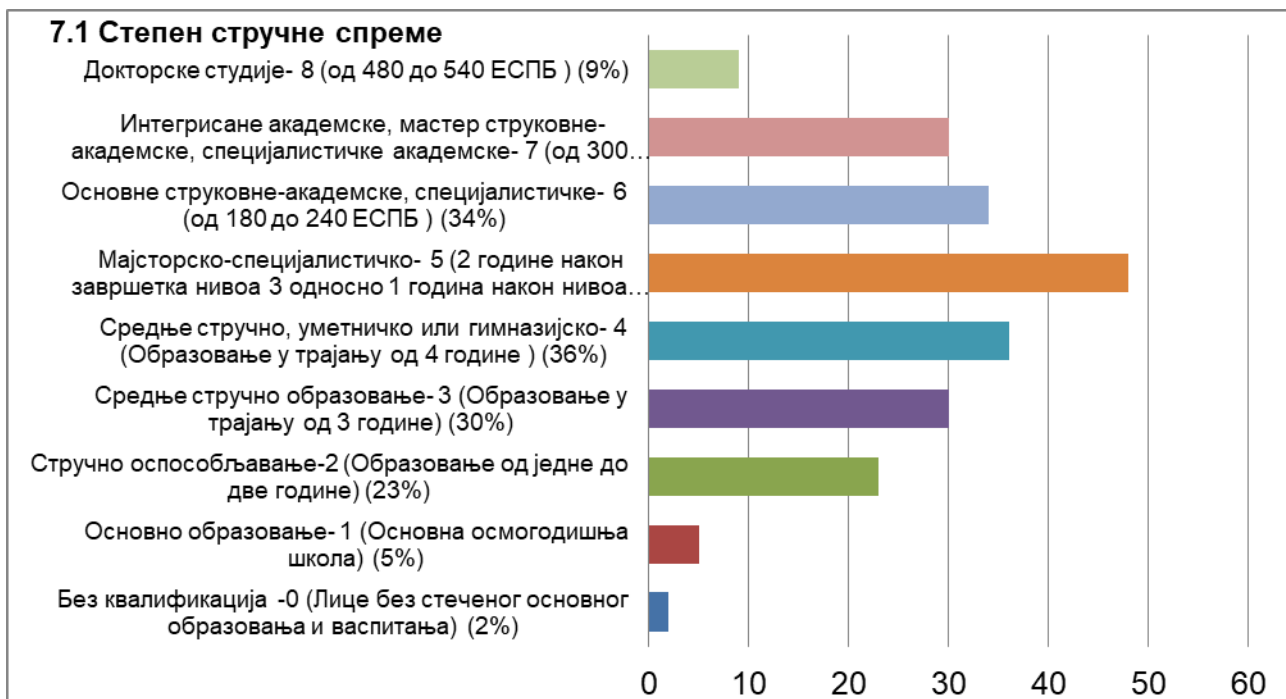
Висока потреба исказана је и за кадровима са средњим стручним образовањем у трајању од четири године (36%), као и за основним струковним и академским студијама (34%), што показује да привреда препознаје значај формалног образовања које комбинује теоријска знања и практичне компетенције.

Такође, значајан проценат испитаника има потребу за кадровима са средњим стручним образовањем у трајању од три године (30%), као и за мастер и интегрисаним академским студијама (30%), што потврђује да су потребне квалификације у зависности од делатности и сложености послова.

Потреба за кадровима који су прошли краће облике стручног оспособљавања (23%) указује на значај програма који омогућавају брже укључивање на тржиште рада и стицање конкретних вештина за одређена занимања.

Мањи проценат испитаника наводи потребу за докторским студијама (9%), што указује да је потреба за високонаучним кадровима присутна, али у ограниченом обиму, углавном у специфичним секторима и организацијама.

Најмањи проценат испитаника указује на потребу за кадровима без квалификација (2%) и са завршеним основним образовањем (5%), што показује да привреда у највећој мери тражи радну снагу са стеченим стручним знањима и вештинама.

Извор: Анкета Управе за локални економски развој и инвестиције града Ниша -

<https://forms.gle/ui3JJUdfrAEX8Yt89>

✓ **Закључак спроведене анкете**

На основу укупних резултата спроведене анкете међу привредним субјектима који послују на територији града Ниша, може се издвојити неколико стратешких приоритета као основ за креирање мера у оквиру Програма локалног економског развоја за 2026. годину:

1. Јачање финансијске подршке привреди и повећање конкурентности

Привредни субјекти јасно указују на потребу за већим обимом финансијских подстицаја, субвенција и програма који омогућавају инвестиције у модернизацију пословања, набавку савремене опреме и технолошко унапређење. Ове мере треба да допринесу смањењу трошкова пословања и унапређењу конкурентности локалне привреде.

2. Подстицање технолошког развоја, дигитализације и иновација

Један од кључних приоритета је подршка модернизацији производних и пословних процеса кроз дигитализацију, аутоматизацију и увођење нових технологија. Посебан значај има подршка развоју нових производа и услуга, као и унапређењу маркетинга, изласку на нова тржишта и интернационализацији пословања.

3. Развој људских ресурса и решавање недостатка радне снаге

Анкета показује да је неопходно систематски улагати у развој стручних, техничких и дигиталних вештина запослених. Поред тога, потребно је јачати знања у области управљања пословањем, финансија и правног оквира, као и развијати програме који подржавају извоз и међународно пословање.

4. Унапређење система образовања и дуалног образовања у складу са потребама привреде

Постоји изражена потреба за кадровима техничких профила, као и за практично оријентисаним занимањима. Због тога је важно јачати сарадњу између образовних институција и привреде, развијати дуалне образовне програме и омогућити различите нивое квалификација – од стручног оспособљавања до високог образовања.

5. Унапређење пословног окружења и административних процедура

Значајан број привредника указује на потребу упрошћавања административних поступака, унапређења комуникације са институцијама и боље координације институција. Ово подразумева модернизацију јавне управе и даљу дигитализацију услуга.

6. Јачање институционалне сарадње и информисаности привреде

Потребно је унапредити сарадњу привреде са институцијама које пружају подршку запошљавању, развоју предузетништва и инвестицијама, као и побољшати информисање о доступним програмима подршке, фондовима и јавним позивима.

7. Подршка расту, запошљавању и ширењу пословања локалне привреде

Све мере ПЛЕР-а треба да буду усмерене ка стварању услова за раст предузећа, повећање запослености, јачање извозних потенцијала и дугорочни развој локалне економије.

Укупни резултати анкете показују да привредни субјекти имају јасно дефинисане потребе које се пре свега односе на **финансијску подршку, технолошки развој, кадрове и унапређење пословног окружења**. Ови налази представљају важну основу за дефинисање приоритетних мера и програма у оквиру ПЛЕР-а за 2026. годину, са циљем јачања конкурентности и одрживог развоја локалне привреде.

5. АНАЛИЗА СТАЊА

5.1. Основни подаци о Граду Нишу

Град Ниш је један од најстаријих и највећих градова у Србији и представља административни, универзитетски, здравствени и привредни центар југоисточне Србије. На територији града, која обухвата око 596 km², живи приближно 250.000 становника. Због свог положаја на раскрсници најважнијих балканских и европских саобраћајних праваца, Ниш има значајну улогу у повезивању региона и развоју трговине и привреде.

Град је и значајан образовни центар, са Универзитетом у Нишу који обухвата 14 факултета, на којима студира више десетина хиљада студената из Србије и иностранства, што обезбеђује стабилну базу стручног кадра за развој привреде.

Привреду Ниша карактерише комбинација индустријске традиције и савремених инвестиција, уз развој електронске, машинске, текстилне и прерађивачке индустрије, као и све значајнији сектор информационих технологија и услуга. Међу већим послодавцима у граду су компаније из области електронске и аутомобилске индустрије, производње електро-компоненти и кабловских система, које послују у индустријским зонама Ниша и запошљавају значајан број радника.

Оваква привредна и институционална основа представља полазиште за даљу анализу економских кретања и развојних могућности Града Ниша.

5.2 Тренутно стање привреде града Ниша

Према подацима Агенције за привредне регистре, у Нишу је 2025. године пословало укупно 13.271 предузетник и 3.742 привредна друштва.

Табела активних привредних субјеката на територији града Ниша по градским општинама у периоду од 01.01.2025. до 02.02.2026. године.

Територија	Предузетници	Привредна друштва
Град Ниш + Општине	13,271	3,742
Град Ниш	0	122
Медијана	5,807	1,820
Палилула	2,941	723
Пантелеј	2,632	582
Црвени Крст	1,340	391
Нишка Бања	551	104

Извор података: Агенција за привредне регистре, за период од 01.01.2025. године-02.02.2026. године

Предност Ниш огледа се у континуираном настојању локалне заједнице да постојеће инфраструктурно опремљене гринфилд и браунфилд локације даље унапређује и проширује, као и да припрема нове просторе намењене будућим инвеститорима. Додатну снагу развоју даје дуга индустријска традиција града, која обезбеђује стручне и квалификоване људске ресурсе у областима индустријске производње. Као приоритетни сектори издвајају се прехранбена индустрија, информационе технологије, електро и машинска индустрија, логистика и рециклажа, која представља значајног добављача сировина за машинску и електро индустрију. Ови сектори имају највећи потенцијал за интензиван развој, генерисање високе додате вредности, раст извоза и привлачење нових инвестиција, као и капацитет да покрену одрживи раст привреде.

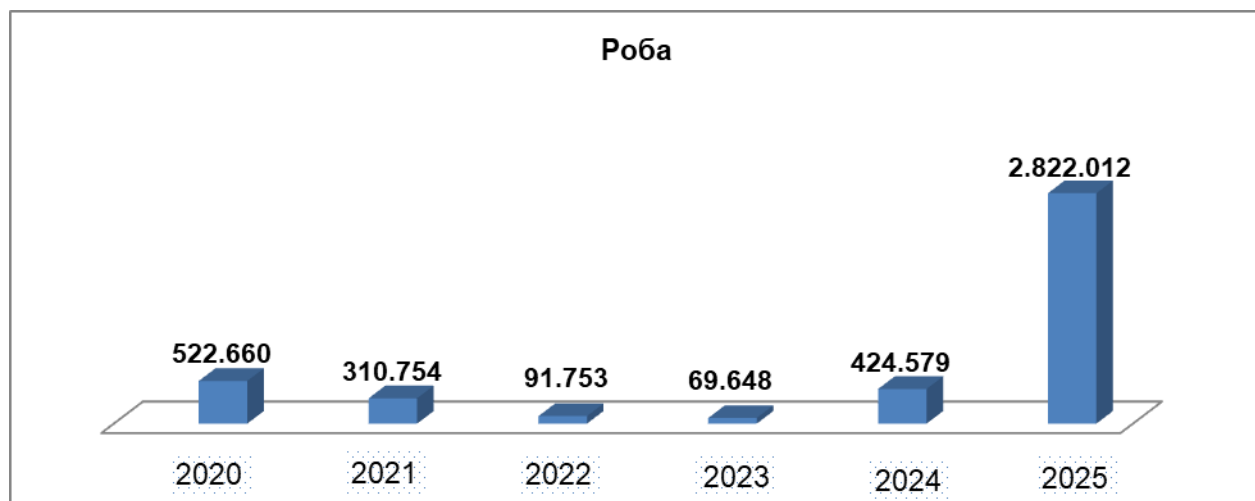
Спољнотрговинска размена у овом делу Србије у периоду од 2017. до 2025. године бележи континуирани раст, што указује на снажну извозну и увозну активност привреде нишког региона. Такав тренд упућује на јачање индустријског извоза, посебно у областима електронике, ауто-индустрије и ИТ услуга, као и на све већу интеграцију привреде у међународне ланце снабдевања.

Посебан значај за даљи економски развој има Аеродром „Константин Велики“, који се сврстава у групу европских аеродрома који испуњавају високе оперативне, организационе и безбедносне стандарде у ваздушном саобраћају. Нови терминал омогућава истовремени прихват до шест ваздухоплова, располаже са десет чекинг шалтера, четири канала за безбедносну контролу и осам пасошких шалтера. Обезбеђени капацитети стварају услове за повећање броја путника, проширење понуде авио-линија и додатно позиционирање Ниша као значајног саобраћајног и логистичког чворишта у региону.

Осим путничког, на аеродрому „Константин Велики“ успешно се одвија и карго саобраћај.

Извор података: <https://ini.aerodromisrbije.rs>

Извор података: <https://ini.aerodromisrbije.rs>

Ниш је у 2025. години посетило укупно 155.979 туриста. Од тог броја, 64.626 су домаћи гости, док је 91.353 гостију из иностранства. Укупно је остварено 328.450 ноћења.

Табела: ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ У ГРАДУ НИШУ

	Туристи ¹⁾			Ноћења туриста ¹⁾			Просечан број ноћења туриста		
	∑	домаћи	страни	∑	домаћи	страни	∑	домаћи	страни
2021	69382	33673	35709	163053	98902	64151	2,4	2,9	1,8
2022	136230	61995	74235	277396	144212	133184	2,0	2,3	1,8
2023	156808	67700	89108	335350	156269	179081	2,1	2,3	2,0
2024	156520	63985	92535	346240	141647	204593	2,2	2,2	2,2
2025	155979	64626	91353	328450	145722	182728	2,1	2,3	2,0

1) Извор података: Републички завод за статистику Републике Србије, Статистика угоститељства и туризма, Саопштење УТ 10, од 30.01.2026.г

5.3. Стање на тржишту рада

1.1 Незапослена лица према трајању незапослености

Највеће учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу, према трајању незапослености имају лица:

Трајање незапослености	Број лица	Учешће у незапослености (%)
До 3 месеца	2.942	18,11
Од 3–6 месеци	1.663	10,24
Од 6–9 месеци	1.151	7,09
Од 9–12 месеци	1.082	6,66
Од 1–2 године	1.965	12,10
Од 2–3 године	1.206	7,42
Од 3–5 година	1.550	9,54
Од 5–8 година	1.379	8,49
Од 8–10 година	560	3,45
Преко 10 година	2.745	16,9

Укупан број незапослених лица на територији Града Ниша је 16.243, од којих више од 12 месеци (дуготрајна незапосленост) на посао чека 57,9% или 9.405 лица. Од тог броја 59,8% (5.594) чине жене. До 5 година на посао чека 11.559 лица (71,2%), а више од 5 година на евиденцији НСЗ налази се 4.684 лица (28,8%).

1.2 Незапослена лица према годинама старости

Највеће учешће у регистрованој незапослености у Граду Нишу, посматрано према годинама старости, су лица од:

Старосна група	Број лица	Учешће у незапослености (%)
15–19 година	389	2,39
20–24 године	994	6,12
25–29 година	1.349	8,31
30–34 године	1.502	9,25
35–39 година	1.760	10,84
40–44 године	1.842	11,34
45–49 година	2.000	12,31
50–54 године	2.007	12,36
55–59 година	2.181	13,43

У укупној регистрованој незапослености за Град Ниш учешће лица до 30 година је 2.732 лица или 16,8%, а старијих од 50 година је 6.407 лица или 39,4%.

1.3 Незапослена лица према квалификационој структури

Структура незапослених лица према квалификационој структури у Граду Нишу, на дан 31.12.2025.године.

Ниво квалификације	Број лица	Учешће (%)
Без квалификације	285	1,75
Ниво 1 – општа	2.238	13,77
Ниво 2 – стручна	125	0,76
Ниво 3 – стручна	3.383	20,82
Ниво 4 – општа	778	4,78
Ниво 4 – стручна	5.357	32,98
Ниво 5 – стручна	163	1,0
Ниво 6.1 – ОАС	237	1,45
Ниво 6.1 – ОСС	927	5,70
Ниво 6.2 – ОАС	944	5,81
Ниво 6.2 – ССС	55	0,33
Ниво 7.1 – МАС/ИАС	1.666	10,25
Ниво 7.1 – МСС	40	0,24

Ниво 7.2 – САС	27	0,16
Ниво 8.0 – ДАС	18	0,11

Град Ниш:

НКВ - 2.648 лица (16,3%);

ССС- 9.681 лица (59,6%);

ВСС - 3.914 лица (24,0%).

РЕГИСТРОВАНА ЗАПОСЛЕНОСТ у 2025.г. У ГРАДУ НИШУ ¹⁾ - годишњи просек -

	Укупно	Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	Предузетници, и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	Регистровани индивидуални пољопривредници
2025	90 065	71 462	18 564	40

Извор: Републички завод за статистику Републике Србије, Саопштење – Регистрована запосленост, 2025. од 30.01.2026.

Табела: СТРУКТУРА РЕГИСТРОВАНЕ ЗАПОСЛЕНОСТИ У ГРАДУ НИШУ

	Укупно	Запослени у правним лицима (у радном односу и ван радног односа)	Предузетници, и запослени код њих и лица која самостално обављају делатност (у радном односу и ван радног односа)	Регистровани индивидуални пољопривредници
2025	100,0	79,3	20,6	0,1

У наредној табели дат је приказ неких од већих послодаваца у Нишу.

Компанија	Број запослених
Niš-ekspres d.o.o.	822
FAZI	302
Put inžinjeri	220
Milk House d.o.o. Niš	225
INGSOFTWARE	153
LOVO PROMET d.o.o.	103
Jugo-impex d.o.o.	90
RAAVEX GROUP	47
PD NATALY DROGERIJA Niš	51
YURA Corporation	2700
Johnson Electric	1737
Philip Morris International	1400
Zumtobel ZG Lighting + Tridonic	1029
Aster Textile	460
Integrated Microelectronics	716
Shinwon-Yura Eltech	219
XingYu	468
Yusei	163
Palfinger	190
Ariston	49

Извод података компаније: Преглед запослености код највећих послодаваца у граду Нишу, јануар 2026. године

6. ОПИС ПРОГРАМА

Доношењу Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину претходи неколико битних корака: јавна расправа о Нацрту Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину, мишљење Привредно економског савета Града и Градске управе за финансије. По усвајању документа на седници Градског већа, Скупштина Града усваја Програм локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину.

Овим Програмом, кроз мере подстицања конкурентности, подстицања запошљавања и привлачења инвестиција, биће додељена средства у складу са Законом о контроли државне помоћи ("Службени гласник РС", бр. 73/2019). Свака додела државне помоћи биће пријављена у регистар државне помоћи, што је обавеза прописана чланом 48. Закона о контроли државне помоћи. За мере за које се додељује помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), биће примењивана Уредба о правилима за доделу државне помоћи ("Службени гласник РС", бр.13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021 – др.уредбе, 62/2021 - др.уредбе и 99/2021 - др.уредбе).

7. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

Општи циљ Програма - подршка економском развоју града Ниша кроз стварање повољног пословног окружења које омогућава раст привреде, отварање нових радних места, иновације и привлачење инвестиција.								
7.1 Специфични циљеви Програма								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Јачање конкурентности нишке привреде	Стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих	Позиционирање Ниша као стартап дестинације базиране на иновацијама	Креирање механизма за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким институцијама	Подршка женском предузетништву	Подршка развоју технолошких паркова, coworking простора, хабова и инкубатора	Повећање запослености кроз унапређење пословања и стицање практичних знања и вештина	Привлачење инвестиција	Јачање иницијатива територијалног маркетинга
Специфични циљ:	1. Јачање конкурентности нишке привреде							
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група		
1.1. Микро, мала и средња предузећа и предузетници (ММСПП)	Ограничени ресурси за раст и иновације Потреба за модернизацијом пословања	Дигитализација и технолошко унапређење Развој нових производа и приступ тржишту		Носиоци запошљавања и локалне економије		Раст привреде, нова радна места, већи буџетски приходи		
1.2. Зреле фирме (6–10 година пословања)	Стабилно пословање, изазови даљег раста	Модернизација и ширење тржишта		Стабилност економије и менторство мањим фирмама		Нове инвестиције и већа конкурентност града		
1.3. Потенцијални стартапови и иновативни предузетници	Иновативни, али ограничени ресурси	Финансије, менторство и приступ тржишту		Уносе иновације и нове технологије		Развој нових индустрија и привредна динамика		
Специфични циљ:	2. Стварање услова за оснивање нових предузећа и проширење капацитета постојећих							
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група		
2.1. Потенцијални предузетници и незапослена лица	Пословне идеје, ограничен капитал	Обуке, финансијска и менторска подршка		Нови бизниси и самозапошљавање		Смањење незапослености и раст економије		
2.2. Новоосновани предузетници и микро предузећа (до 3 године пословања)	Рана фаза пословања	Опрема и пословна подршка		Повећање стопе опстанка фирми		Стабилна локална привреда		
2.3. Микро и мала предузећа у фази раста	Постојеће тржиште, ограничени капацитети	Инвестиције и нова радна снага		Брз економски раст		Запошљавање и већи приходи		
2.4. Породична предузећа и традиционалне делатности	Традиционалне делатности	Модернизација и брендирање		Локална стабилност и идентитет		Очување заната и економске разноврсности		
2.5. Домаћи и страни инвеститори (уз услов локалне регистрације)	Потенцијал за већа улагања	Јасне процедуре и информације		Запошљавање и технолошки развој		Нове инвестиције и развој индустрије		
Специфични циљ:	3. Позиционирање Ниша као стартап дестинације базиране на иновацијама							
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:		Зашто је ова група важна:		Бенефити за Град Ниш од циљних група		
3.1. Стартап тимови и оснивачи у раној фази	Иновативни, рана фаза	Финансије и менторство		Нове компаније		Радна места и технолошки развој		
3.2. Студенти, млади стручњаци и истраживачи	Знање, мало пословног искуства	Обуке и повезивање		База будућих стартапова		Задржавање младих		
3.3. Мала и средња	Потенцијал за иновације	Истраживање, развој и сарадња		Бржа примена технологија		Јачање конкурентности		

предузећа и предузетници и ИТ компаније са иновационим потенцијалом				
3.4. Инвеститори, инкубатори и организације подршке	Финансије и развијене пословне мреже	Квалитетни пројекти	Развој екосистема	Већа видљивост и инвестиције
Специфични циљ:	4. Креирање механизма за умрежавање пословног сектора са научно-истраживачким институцијама			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
4.1. Мала и средња предузећа (МСП) и велике компаније	Тржишно искуство	Истраживање, развој и експертиза	Примена знања	Иновације и раст продуктивности
4.2. Универзитети, факултети и научно-истраживачке институције	Истраживачки потенцијал	Комерцијализација	Нове технологије	Развој иновационог центра
4.3. Студенти, докторанди и млади истраживачи	Савремена знања	Практично искуство	Будућа радна снага	Задржавање кадрова
4.4. Организације подршке иновацијама и развоју	Умрежавање актера	Подршка и финансије	Повезивање система	Јачи иновациони екосистем
Специфични циљ:	5. Подршка женском предузетништву			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
5.1. Жене – потенцијалне предузетнице (незапослене, почетнице)	Пословне идеје, али ограничен капитал и искуство Често први улазак у предузетништво	Почетна финансијска подршка Обуке и менторство	Нови бизниси и самозапошљавање	Смањење незапослености и већа економска активност жена
5.2. Жене власнице новооснованих бизниса (до 3 године)	Рана фаза развоја Ограничени ресурси и тржишна позиција	Подршка за стабилизацију пословања Маркетинг и управљачке вештине	Повећање стопе опстанка женских бизниса	Одржива локална привреда и нова радна места
5.3. Жене предузетнице у фази раста	Постојеће тржиште и искуство Потреба за ширењем капацитета	Инвестиције у опрему и запошљавање Подршка у дигитализацији и извозу	Брзо генеришу економски раст	Повећање прихода и конкурентности локалне економије
5.4. Жене у традиционалним и услужним делатностима	Мали породични бизниси и занати Локално оријентисано пословање	Модернизација и брендирање Пристап тржиштима и дигиталним каналима	Очување локалних услуга и заната	Економска разноврсност и развој локалне заједнице
5.5. Мреже, удружења и организације подршке женском предузетништву	Умрежавање и едукација предузетница Саветодавна и менторска улога	Подршка програмима обуке и умрежавања Сарадња са институцијама	Јачају предузетничке капацитете жена	Развој предузетничке културе и већа укљученост жена у економију
Специфични циљ:	6. Подршка развоју технолошких паркова, coworking простора, хабова и инкубатора			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
6.1. Технолошки паркови и инкубатори	Развијена инфраструктура за стартапове и ИТ компаније Организовани за подршку иновацијама	Финансијска подршка за одржавање и модернизацију Промоција и повезивање са привредом	Центри за развој иновација и нових технологија	Јачање локалног иновационог екосистема Привлачење стартапова, инвеститора и талената
6.2. Coworking простори и хабови	Флексибилни радни простори за младе предузетнике Места за умрежавање и сарадњу	Подршка инфраструктуром и програмима Партнерства са индустријом и академијом	Омогућавају раст стартапова и младе иновативне заједнице	Стварање нових радних места и динамичније предузетничко окружење
6.3. Стартап и иновативне компаније	Мала предузећа са високим потенцијалом за раст Зависни од подршке у инфраструктури и менторству	Пристап простору, техничким ресурсима и менторима Повезивање са инвеститорима и академском заједницом	Генеришу иновације и нове пословне моделе	Привлачење инвестиција, технолошки развој и повећање конкурентности локалне економије
6.4. Организације за подршку развоју (акселератори, кластери, удружења)	Саветодавне, мрежне и финансијске услуге за стартап екосистем Умрежавање локалних и међународних партнера	Подршка програмима, финансирање и промоција Интеграција са локалном привредом и академијом	Олакшавају развој стартап екосистема и иновација	Јачање привредне динамике, видљивост града и одржив развој стартап заједнице
Специфични циљ:	7. Повећање запослености кроз унапређење пословања и стицање практичних знања и вештина			
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
7.1. Незапослена лица и лица у ризику од незапослености	Лица без радног искуства или дугорочно незапослена Млади, жене и особе са ограниченим приликом за рад	Обуке за стручне и практичне вештине Подршка у тражењу посла и припрема за радно окружење	Потенцијални запослени који могу одмах допринети локалној привреди	Смањење незапослености и активирање људских ресурса
7.2. Запослени у ММСП и другим предузећима	Ограничено знање у модерним пословним процесима Потреба за усавршавањем	Обуке за дигитализацију, менаџмент, маркетинг и нове технологије Практична знања која директно унапређују продуктивност	Кључ за побољшање конкурентности локалних компанија	Повећање продуктивности, нова радна места и боље плате
7.3. Млади стручњаци и студенти	Теоретско знање, мало практичног искуства Потенцијал за дугорочну запосленост	Практичне обуке и стажирања Повезивање са компанијама	База будуће квалификоване радне снаге	Задржавање младих кадрова и раст иновационог потенцијала
7.4. Предузетници и власници ММСП	Потреба за унапређењем процеса и знања за запослене Фокус на развој и раст	Саветодавне услуге, обуке за менаџмент и запослене Подршка у унапређењу организације и	Утичу на стварање и одржавање радних места	Отварање нових радних места, стабилнија запосленост и раст

		продуктивности		локалне привреде
Специфични циљ:				
8. Привлачење инвестиција				
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
8.1. Домаћи инвеститори	Постојећи предузетници и компаније са могућношћу ширења Потражња за новим пословним приликама	Јасне и транспарентне процедуре Информације о подстицајима и расположивим ресурсима	Доносе капитал и запошљавање у локалну економију	Раст инвестиција и нова радна места Јачање привредне структуре
8.2. Страни инвеститори	Потенцијал за велика улагања у различите секторе Траже сигурно пословно окружење	Локални административни оквир и правна сигурност Подршка за инфраструктуру и кадрове	Доносе капитал, технологију и знање из иностранства	Модернизација привреде и повећање конкурентности Повећање буџетских прихода и пореске основе
8.3. Инвеститорске мреже, фондови и акцелератори	Финансијски и мрежни ресурси за подршку инвестицијама Специјализовани за стартап и технолошке пројект	Квалитетни пројекти и сигурност улагања Сарадња са локалним властима и компанијама	Омогућавају стабилан прилив инвестиција и подршку развоју екосистем	Привлачење страних и домаћих инвестиција Подстицање развоја нових индустрија и високотехнолошких сектора
Специфични циљ:				
9. Јачање иницијатива територијалног маркетинга				
Циљна група	Основне карактеристике групе:	Потребе групе:	Зашто је ова група важна:	Бенефити за Град Ниш од циљних група
9.1. Локална самоуправа и јавне институције	Одговорни за развој и промоцију града Организовани за стратегијски маркетинг	Планирање, инструменти и ресурси за промоцију Подршка у координацији са приватним сектором	Кључни за позиционирање Ниша на регионалном и националном нивоу	Јачање имица града и привлачење инвестиција, туриста и нових становника
9.2. Привредни субјекти и туристичке организације	Локалне компаније и туристички актери Зависни од видљивости града и маркетиншких активности	Подршка у брендирању и промоцији својих услуга Повезивање са маркетиншким кампањама града	Промовишу Ниш кроз своје услуге и производе	Повећање туристичког и пословног промета Раст локалне економије и препознатљивости града
9.3. Медији, маркетиншке агенције и креативне организације	Специјализовани за комуникацију и промоцију Искуство у дигиталним и традиционалним каналима	Партнерства са градом и локалним компанијама Квалитетни маркетиншки садржаји	Омогућавају ефикасну комуникацију и брендирање града	Већа видљивост Ниша на тржишту и боља репутација
9.4. Грађани и локална заједница	Активни учесници локалне економије и промоције града Креативни и мотивацијом оријентисани	Укљученост у локалне пројекте и активности промоције Подршка за иницијативе заједнице	Носиоци аутентичности и локалног идентитета	Јачање локалног идентитета и културе, боље прихватање маркетиншких иницијатива

Циљне групе обухватају микро, мала и средња предузећа, кластере, стартап тимове, потенцијалне и новоосноване предузетнице, зреле фирме, жене предузетнице, ИТ и иновационе компаније, технолошке паркове, хабове и coworking просторе, као и институције као што су универзитети, научно-истраживачке организације, мреже подршке и локална самоуправа. Укључени су и домаћи и страни инвеститори, медији, креативне организације, као и незапослена лица и млади стручњаци.

Основне карактеристике:

- Различити нивои пословног искуства и зрелости, од идејних стартапова до зрелих фирми
- Висок иновациони потенцијал код стартапа и ИТ компанија
- Потенцијал за самозапошљавање и покретање нових привредних субјеката
- Потреба за практичним знањем, менторством, финансијском подршком и инфраструктуром

Потребе група:

- Обуке, менторство и стручна подршка
- Финансијски подстицаји и приступ инструментима развоја
- Приступ мрежама, партнерима и тржишту

- Подршка у модернизацији, дигитализацији и иновацијама

Зашто су важне:

- Генеришу нове радне и квалитетне позиције
- Уносе иновације, технологије и знање у локалну привреду
- Јачају конкурентност и отпорност локалне економије
- Омогућавају задржавање младих и квалификованих кадрова

Бенефити за Град Ниш:

- Повећање броја привредних субјеката и раст локалне економије
- Отварање нових радних места и смањење незапослености
- Привлачење домаћих и страних инвестиција
- Јачање иновационог и предузетничког екосистема
- Развој високотехнолошких и извозно оријентисаних индустрија
- Побољшање имица и препознатљивости града на регионалном и националном нивоу
- Унапређење сарадње између привреде, науке и јавног сектора
- Стварање предуслова за дугорочан и одржив локални економски развој

8. НАЧИН ДОНОШЕЊА И СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

8.1. Припрема

Сагласно Одлуци о градским управама Града Ниша од 28.11.2024. године („Службени лист Града Ниша“, бр. 134/24, 47/25 и 105/25), у члану 34. предвиђено је да се оснива **Градска управа за локални економски развој и инвестиције** ради припреме и спровођења Програма локалног економског развоја Града Ниша.

Делокруг рада Управе обухвата, између осталог:

- припрему и спровођење мера за подстицање конкурентности локалне самоуправе;
- иницирање, праћење и управљање инструментима локалне развојне политике;
- пружање стручне подршке инвеститорима у процесу реализације улагања;
- израду и спровођење одлука о мерама за подстицање конкурентности локалне самоуправе у области привлачења инвестиција.

На основу покренуте иницијативе и дефинисаног методолошког приступа, узимајући у обзир законске обавезе и надлежности, стратешки оквир и анализу стања привреде, као и резултате јавне расправе о предлогу Програма, **Градска управа за локални економски развој и инвестиције**, уз учешће Привредно-економског савета, надлежних градских управа и осталих релевантних актера, израђује **предлог Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину**.

Предлог Програма доставља се **Градском већу**, које га упућује **Скупштини Града Ниша**. Програм разматра и доноси **Скупштина Града Ниша**.

8.2. Спровођење

Надлежна за спровођење Програма је Градска управа за локални економски развој и инвестиције.

За реализацију **мера подстицања конкурентности** које укључују доделу субвенција приватним предузећима, ближе описаних у поглављу девет, надлежна је **Градска управа за локални економски развој и инвестиције**. Финансирање ових мера биће обезбеђено кроз расписивање **јавних позива**, а о пријавама ће одлучивати једна или више **Комисија за доделу финансијских средстава**, које формира **Градonaчелник Града Ниша**. На њихов предлог, **Градonaчелник доноси Решења о додели финансијских средстава**. За спровођење осталих мера надлежне су и остале градске управе, Национална служба за запошљавање,

градска јавно-комунална и јавна предузећа, Научно-технолошки парк Ниш и Регионална развојна агенција Југ.

Све активности спроводе се у складу са надлежностима дефинисаним општим актима Града и посебним решењима **Градског већа о приступању реализацији конкретних пројеката**.

9. МЕРЕ ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ГРАДА НИША ЗА 2026. ГОДИНУ

9.1. Подстицање конкурентности локалне самоуправе

Руководећи се општим циљем и утврђеним специфичним циљевима Програма локалног економског развоја града Ниша за 2026. годину, дефинисане су:

1. Мере усмерене ка подстицању конкурентности
2. Мере чији је циљ подстицање запошљавања
3. Мере за привлачење инвестиција

9.1.1. Мере подстицања конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника у виду помоћи мале вредности

Ослушкујући потребе привреде Ниша, али и на основу досадашњег искуства и сарадње са привредним субјектима са територије града Ниша, Градска управа за локални економски развој и инвестиције припремила је следеће мере:

9.1.1.1. СУБВЕНЦИЈЕ ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ, МАШИНА, ДЕЛОВА ЗА МАШИНЕ И СПЕЦИЈАЛИЗОВАНИХ АЛАТА

Корисници подстицајних средстава су микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама, регистровани су на територији града Ниша и послују минимум годину дана. По посебним критеријумима, средства се додељују и привредним субјектима/стартаповима који користе услуге НТП-а Ниш и свих осталих coworking простора са територије града Ниша.

Мера се реализује као помоћ мале вредности (*de minimis* помоћ), привредним субјектима за тачно одређене намене кроз јавни позив који расписује Град Ниш, Градска управа за локални економски развој и инвестиције. Јавним позивом ће се детаљно утврдити услови и начин избора корисника средстава.

Привредни субјект може поднети само јадан захтев за доделу бесповратних средстава у оквиру јавног позива.

Предност ће имати фирме које нису користиле мере помоћи мале вредности (*de minimis*) преко Програма локалног економског развоја у ранијим годинама, фирме које се баве циркуларном економијом, енергетском

ефикасношћу, зеленом економијом, фирме чији су власници жене, млади до 35 година старости, фирме и предузетници који су користили средства Националне службе за запошљавање за меру Субвенција за самозапошљавање и регистроване су минимум годину дана.

Мера ће се реализовати за следеће намене:

- набавку нове и/или половне опреме, машина, делова за машине и специјализованих алата, при чему половна опрема, машине, делови за машине, и специјализовани алати не могу бити старији од три године. Услов је да директно утичу на развој основне делатности којом се пословни субјекат бави.

Максимални износ додељених бесповратних средстава је 1.000.000,00 динара без ПДВ-а, односно до 50% оправданих трошкова без ПДВ-а., по привредном субјекту у зависности од намене.

9.1.1.2. СУБВЕНЦИЈЕ ЗА НАБАВКУ ВОЗИЛА

Субвенције се додељују микро, малим и средњим привредним субјектима за суфинансирање набавке нових или половних возила која су непосредно у функцији обављања регистроване делатности.

Возило мора представљати основно средство рада и бити евидентирано у пословним књигама корисника.

Субвенционисаће се куповина следећих возила:

- теретна возила категорије N1 и N2,
- доставна и сервисна возила,
- специјализована возила неопходна за обављање делатности (хладњаче, занатска возила, теренска возила за грађевинске радове и сл.).

Није прихватљива куповина следећих категорија возила:

- путничка возила категорије M1,
- возила више класе, SUV и кросовер возила,
- возила намењена претежно личној употреби.

Корисник субвенције је у обавези да возило задржи у власништву најмање 3 године од дана закључења уговора, возило користи искључиво у пословне сврхе, не отуђи, не изда у закуп нити уступи возило трећем лицу у наведеном периоду.

У случају ненаменског коришћења, корисник је дужан да врати целокупан износ субвенције са законском затезном каматом.

Субвенција се одобрава у износу до 50% вредности возила без ПДВ-а, а највише до 1.000.000,00 динара.

Кроз ове две мере биће подржано најмање 25 микро, малих, средњих предузећа и предузетника са територије града Ниша.

За доделу бесповратних средстава ММСПП за набавку опреме, машина, делова за машине, специјализованих алата и возила опредељено је укупно 25.000.000, 00 динара.

9.1.1.3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈА СТАРТАП ТИМОВА У РАНОЈ ФАЗИ У САРАДЊИ СА НАУЧНО-ТЕХНОЛОШКИМ ПАРКОМ НИШ – „ЛАУНЧЕР“

Акцелератор програм „Лаунчер“ - системска мера подршке стартап тимовима у раној фази развоја и један од кључних механизма за јачање иновативног предузетништва и развој стартап екосистема.

Програм је у претходним циклусима реализовао Научно-технолошки парк Ниш у сарадњи са релевантним институционалним, академским и привредним партнерима, а у 2025. години финансијску подршку пружио је и Град Ниш, као и компанија Фази.

Оваква сарадња обезбедила је висок ниво стручности програма, приступ менторској и експертској подршци, као и повезивање стартап тимова са академском заједницом, индустријом и потенцијалним инвеститорима. „Лаунчер“ је, такође, део ширег националног оквира за дигиталне иновације и представља сервисну линију за дигиталне иновације пројекат *“Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB”* који је суфинансиран од стране Европске уније а којим координира Научно-технолошки парк Ниш. Учесници програма стичу ексклузиван приступ знању, алатима и мрежи партнера у области дигиталне трансформације и вештачке интелигенције.

Основни циљ мере јесте идентификација и убрзани развој перспективних стартап тимова, подршка у развоју и валидацији иновативних производа и пословних модела, као и припрема за излазак на тржиште и привлачење инвестиција. Програм је конципиран као интегрисани модел подршке који обједињује едукативни део и стручну менторску подршку, при чему учесници стечена знања непосредно примењују кроз практичан рад на развоју сопствених решења. Кроз структурисан рад са менторима и експертима, тимови паралелно унапређују своје производе и пословне моделе, пролазе процес валидације и припреме за тржишни наступ.

У 2026. години реализацију програма „Лаунчер“ спровешће у партнерству Град Ниш и Научно – технолошки парк Ниш, а за ове намене опредељено је **10.600.000,00 динара**. Учешће Научно-технолошког парка Ниш је **3.600.000 динара**, намењених ангажовању предавача и ментора, раду стручне Комисије, маркетиншким

активностима, као и организационој и логистичкој подршци спровођењу програма. Град Ниш ће за реализацију овог програма обезбедити **7.000.000,00 динара** и то тако што ће финансијски подржати пет одабраних стартап тимова грантом у износу од **1.400.000 динара по тиму**. Од тог износа, до 1.200.000,00 динара биће усмерено на даљи развој иновативног технолошког решења, док ће до 200.000,00 динара бити намењено финансирању наступа стартап тимова на међународним сајмовима и конференцијама из релевантних области, у циљу интернационализације пословања и повезивања са потенцијалним партнерима и инвеститорима.

За реализацију свих програмских активности биће задужен Научно-технолошки парк Ниш, што подразумева исплату одобрених средстава стартап тимовима и контролу њиховог наменског коришћења, при чему ће наведене послове реализовати без накнаде за ангажовање сопствених људских ресурса, а извештаје о наменском трошењу средстава доставити Градској управи за локални економски развој и инвестиције. Међусобна права и обавезе биће уређени закључењем посебног уговора између Града Ниша и Научно-технолошког парка Ниш.

9.1.1.4. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ СТАРТАПА, КЛАСТЕРА И ИНОВАЦИОНИХ КОМПАНИЈА

За ове намене опредељено је **2.000.000,00 динара, максимално до 200.000,00 динара без ПДВ-а по стартапу, кластеру, односно иновационој компанији** за учешће на водећим међународним конференцијама и сајмовима, као што су *Web Summit, GITEX Global, How to Web Conference* и други сродни догађаји од посебног значаја за стартапе.

То значи да ће Град Ниш директно подржати најмање 10 стартапа, кластера, односно иновационих компанија које ће се за средства јављати на јавном позиву Града Ниша којим ће се ближе уредити услови и критеријуми за доделу средстава.

На овај начин обезбедиће се системска и организована подршка наступу домаћих иновационих тимова на глобалној сцени и њиховом повезивању са међународним партнерима и инвеститорима.

За реализацију ове мере задужени су Градска управа за локални економски развој и инвестиције и Научно-технолошки парк Ниш који ће координисати њихово учешће на конференцијама и сајмовима. Научно-технолошки парк Ниш биће задужен за припрему стартапа, кластера и иновационих компанија којима су додељена средства за наступе на конференцијама и сајмовима. НТП ће наведене активности реализовати без накнаде за

ангажовање сопствених људских ресурса неопходних за спровођење мере, односно без додатних трошкова по основу учешћа у организацији и реализацији програмских активности.

Средства се могу користити за:

1. Интернационализацију пословања

- Организацију наступа на сајмовима и конференцијама (путни трошкови, трошкови смештаја, израда и штампа промотивног материјала, котизација за учешће)
- Неће се финансирати трошкови дневница за учеснике, куповина опреме, плате запослених, репрезентација и текуће пословање

Средства се додељују путем јавног позива који расписује Град Ниш преко надлежне Градске управе за локални економски развој и инвестиције. Јавним позивом ближе се уређују услови учешћа, неопходна документација за аплицирање, критеријуми и др. Прихватљиви су трошкови настали након подношења пријаве, као и трошкови настали у текућој години.

9.1.1.5. ПРОГРАМ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ, СЕРТИФИКАЦИЈЕ И РЕСЕРТИФИКАЦИЈЕ ММСПП

Мера се реализује у циљу подршке развоју конкурентности микро, малих и средњих привредних субјеката и предузетника кроз увођење и одржавање стандарда квалитета, као и кроз подстицање интернационализације пословања и приступа новим тржиштима. Подршка је усмерена на привредне субјекте који желе да унапреде своје пословање увођењем стандарда, ресертификацијом постојећих сертификата или учешћем на специјализованим привредним сајмовима у земљи и иностранству. Реализацијом ових мера биће подржано најмање 10 микро, малих и средњих предузећа и предузетника.

Средства се могу користити за:

1. Сертификацију и ресертификацију

- увођење стандарда квалитета и система управљања (ISO 9001, ISO 14001, ISO 22000, HACCP, ISO 45001, ISO 27001 и други релевантни стандарди)
 - ресертификацију постојећих стандарда
- ##### **2. Интернационализацију пословања**
- закуп изложбеног простора на сајмовима у земљи и иностранству
 - израда и штампа промотивног материјала за наступ на сајмовима

- трошкови котизације за учешће на сајмовима
- трошкови превоза изложбеног материјала
- трошкови уређења штанда

Средства се додељују као помоћ мале вредности (*de minimis*), у максималном износу до 300.000,00 динара без ПДВ-а по привредном субјекту.

Средства се додељују путем јавног позива који расписује Град Ниш преко надлежне Градске управе за локални економски развој и инвестиције. Исплата се врши по принципу рефундације оправданих трошкова. Јавним позивом ближе се уређују услови учешћа, неопходна документација за аплицирање, критеријуми и др.

Један привредни субјект може конкурисати:

- за сертификацију или ресертификацију
- за наступ на сајму
- или за обе активности у оквиру максималног износа

Прихватљиви су трошкови настали након подношења пријаве, као и трошкови настали у текућој години, документовани рачунима и плаћени преко пословног рачуна о чему постоје изводи из банке.

Средства се не могу користити за:

- куповину опреме
- плате запослених
- трошкове службених путовања (смештај и дневнице)
- репрезентацију
- текуће пословање

За ову меру опредељено је укупно **3.000.000,00** динара.

9.1.1.6. ПРОГРАМ ДИГИТАЛНЕ ТРАНСФОРМАЦИЈЕ – ДИГИТАЛНИ ВАУЧЕР

На основу анализе резултата процене дигиталне зрелости микро, малих и средњих предузећа у Србији, која је спроведена у оквиру пројекта "*Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB*", закључено је да компаније поседују основну дигиталну инфраструктуру, стабилне оперативне процесе и спремност запослених за унапређење пословања, али да је дигитализација и даље фрагментарна и недовољно стратешки интегрисана. Укупни ниво зрелости креће се у распону од приближно 35–45%, што указује да је неопходно унапређење пословних процеса, увођење савремених дигиталних алата и технолошких решења, као и системска модернизација начина пословања. Кључни потенцијал за напредак лежи у формализацији дигиталне стратегије, бољем повезивању и интеграцији пословних система, ефикаснијем коришћењу података и увођењу аутоматизације процеса, уз постепену примену

савремених технологија. Оваквим приступом компаније могу значајно повећати ефикасност, продуктивност и конкурентност и поставити темеље за одржив и скалабилан развој.

Циљ ове мере Града Ниша је да, осим подстицања конкурентности локалне привреде, укаже и на значај неопходности дигиталне трансформације привреде, како технолошких компанија, тако и компанија из традиционалне индустрије.

Мера ће се реализовати кроз директну подршку компанијама које имају потребу за дигитализацијом ради повећања ефикасности и тржишне конкурентности. Подршка ће бити обезбеђена доделом дигиталних ваучера за најмање 8 привредних субјеката, на основу предложених пројеката дигиталне трансформације, у максималном износу **до 50% укупне вредности пројекта, односно до 2.500.000,00 динара по привредном субјекту.**

За реализацију наведене мере предвиђен је укупан буџет од **20.000.000,00 динара.**

Услов за одобравање и реализацију дигиталног ваучера је да и компанија – подносилац пројекта и пружалац услуге буду регистровани на територији Града Ниша, чиме се додатно подстиче развој локалног пословног екосистема.

Пројекти дигиталне трансформације могу обухватати:

- имплементацију постојећих решења,
- развој и имплементацију наменских, односно персонализованих решења,
- увођење нових технолошких решења од стране пружаоца услуга

Услови конкурисања, као и критеријуми за одобравање средстава намењених дигиталној трансформацији биће детаљно дефинисани Јавним позивом који ће расписати Град Ниш. Мера се спроводи у сарадњи са Научно-технолошким парком Ниш.

9.1.1.7. МЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ДОСТУПНОСТИ ФИНАНСИРАЊА ММСПП

Један од приоритетних циљева локалног економског развоја јесте пружање могућности привредним субјектима да остваре развој и раст постојећег посла кроз обезбеђивање повољних извора финансирања. Из тог разлога ће Град Ниш субвенционисати камату на кредите које привредни субјекти узимају од банака у циљу унапређења свог пословања.

Мера ће се реализовати кроз расписивање јавног позива банкама, заинтересованим за кредитирање привредних субјеката са територије града Ниша, уз учешће Града Ниша у субвенционисању камате на кредите за:

- ✓ трошкове набавке машина, опреме и алата,

- ✓ осавремењивање процеса производње, односно инвестиције у производне и услужне капацитете,
- ✓ дигитализацију пословања и увођење нових технологија
- ✓ унапређење енергетске ефикасности
- ✓ стабилизацију производње,
- ✓ инвестирање у нова савремена средства за рад и производњу
- ✓ изградњу, реконструкцију и адаптацију пословног простора
- ✓ проширење производње и услуга.

Корисници кредитних средстава могу бити микро, мала и средња предузећа и предузетници, који нису у тешкоћама и регистровани су на територији Града Ниша.

Минимални износ кредита за који ће се субвенционисати камата је 500.000,00 динара а максимални износ је 6.000.000,00 динара. Рок отплате кредита је до 36 месеци, са могућношћу грејс периода до шест (6) месеци.

Средства којима ће Град Ниш субвенционисати камату на додељене кредите износе **20.000.000,00 динара**. Град Ниш ће субвенционисати камату до утрошка средстава а најкасније до 31.12.2026. године.

Општи услови које морају испунити заинтересоване банке:

- Да наменски, до 36 месеци, кредитирају набавку средстава из јавног позива.
- Да се наменско кредитирање дефинише у Уговору о пласману кредита на основу докумената о набавци робе и услуга (фактура, уговор, остала документација) и усклади са условима из јавног позива.
- Процену кредитног ризика и одобрење кредита врши банка у складу са својом пословном политиком. Корисник кредита ступа у пословни однос са банком.
- Сав ризик одобравања и наплате кредита од корисника сноси банка, уз обезбеђење наменског праћења пласмана чију контролу ће банка омогућити Граду.
- Динамика и начин отплате главнице: у једнаким месечним ратама.
- Уговорне обавезе не могу се мењати за време трајања уговора.

Субвенционисање каматне стопе неће се вршити за кредите који се користе за:

- ✓ Привредне субјекте чија је претежна делатност трговина,
- ✓ Организовање игара на срећу и лутрија и сличних делатности и намена,
- ✓ Производњу и промет роба и услуга које се према домаћим прописима или међународним конвенцијама и споразумима сматрају забрањеним

9.1.1.8. ПОДРШКА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ФОРУМА НАПРЕДНИХ ТЕХНОЛОГИЈА (ФНТ)

Идеја организације Форума напредних технологија јесте окупљање свих кључних стејкхолдера у области напредних технологија и иновација – представника привреде, стартап заједнице, научно-истраживачких и образовних институција, надлежних министарстава, развојних агенција, донатора и дипломатске заједнице – са циљем заједничког деловања на унапређењу технолошког и привредног развоја. Форум уједно представља платформу за позиционирање Ниша као центра који располаже значајним стручним, индустријским и истраживачким капацитетима, посебно у областима електронике, машинства и информационо-комуникационих технологија.

Организација оваквог догађаја има изразит стратешки значај за Град Ниш, јер доприноси јачању сарадње између науке и привреде, подстиче трансфер знања и технологија, отвара простор за нове инвестиције и партнерства, као и за промоцију домаћих иновативних решења на националном и међународном нивоу. Кроз панел дискусије, предавања, презентације, изложбене поставке и *B2B* сусрете, учесницима се омогућава стицање нових знања, умрежавање и успостављање конкретне пословне сарадње.

Форум се успешно организује континуирано већ више година, чиме је изграђен као препознатљив и релевантан догађај у области иновација и технологије, а у текућој години биће одржан јубиларни, десети по реду Форум напредних технологија.

Организатор форума је Научно-технолошки парк Ниш, који догађај реализује уз подршку партнера и институција, као и уз финансијску подршку Националне алијансе за локални економски развој (*NALED*). Форум напредних технологија представља централни догађаја за умрежавање на пројекту "*Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB*", финансираног од стране Европске уније, и на тај начин обезбеђује међународно учешће и позиционирање Града Ниша и Научно-технолошког парка у оквиру ширег европског иновационог екосистема. Научно-технолошки парк Ниш за организацију и спровођење програмских и логистичких активности издваја 3.000.000 динара, намењених припреми и реализацији садржаја форума, ангажовању стручњака и говорника, организацији изложбеног и конференцијског простора, промотивним активностима и укупној техничкој и оперативној подршци догађају.

Истовремено, Град Ниш ће подржати реализацију форума средствима у износу од 2.000.000 динара, чиме се обезбеђује додатна институционална и финансијска подршка организацији и даљем развоју овог значајног

догађаја од интереса за локалну привреду и иновациони екосистем.

Оваквим партнерским приступом обезбеђује се континуитет, квалитет и одрживост Форума напредних технологија као кључне платформе за размену знања, повезивање релевантних актера и подстицање технолошког и економског развоја Ниша и ширег региона. Ради ефикасне и координисане реализације ове мере, Град Ниш ће закључити посебан уговор са Научно-технолошки парк Ниш, којим ће се уредити међусобна права, обавезе и начин спровођења програмских активности.

Поред подршке реализацији Форума напредних технологија, Град Ниш, учествује у финансирању редовног функционисања Научно-технолошког парка. Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину ("Службени лист Града Ниша", број 149/2025) за ове намене планирана су средства у буџету Града Ниша. У оквиру раздела 12, који се односи на Управу за локални економски развој и инвестиције, на позицији 493, економска класификација 451 - "текуће субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама", планирана су средства у износу од 16.500.000,00 динара.

Овим средствима обезбеђује се стабилност у раду Парка, континуитет у реализацији програмских активности, као и одрживост услуга које се пружају стартап компанијама, иновативним малим и средњим предузећима и истраживачко-развојним тимовима. Субвенција Града намењена је покривању дела оперативних трошкова, унапређењу техничких и организационих капацитета, као и даљем развоју програма подршке корисницима.

Поред финансијског учешћа, Град Ниш пружа и континуирану институционалну и техничку подршку у спровођењу активности Парка, кроз координацију са градским управама, логистичку помоћ у организацији догађаја и подршку у реализацији развојних и међународних пројеката.

На овај начин, кроз модел субвенционисања и стратешког партнерства, Град Ниш системски доприноси јачању иновационог екосистема и обезбеђује дугорочну одрживост Научно-технолошког парка као носиоца технолошког и привредног развоја града и ширег региона.

9.1.1.9. НЕФИНАНСИЈСКА ПОДРШКА МАЛИМ, МИКРО И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА КРОЗ КОРИШЋЕЊЕ КАПАЦИТЕТА СРПСКО-КОРЕЈСКОГ ИНФОРМАТИЧКО-ПРИСТУПНОГ ЦЕНТРА (СКИП ЦЕНТАР) НИШ

Циљ мере:

Омогућити малим, микро и средњим предузећима (ММСП) са територије Града Ниша бесплатан приступ просторијама, ИТ инфраструктури и мултимедијалној опреми СКИП

Центра Ниш ради реализације активности које унапређују њихово пословање, дигиталне вештине, конкурентност и видљивост на тржишту, без директног финансирања из буџета града.

Опис мере:

СКИП Центар Ниш, опремљен савременом рачунарском и мултимедијалном опремом, биће стављен на располагање ММСП сектору као место за:

- ✓ Обуке и едукације: организовање тематских радионица, тренинга и курсева у области дигиталне трансформације, е-трговине, интернет маркетинга, сајбер-безбедности, управљања ресурсима, развоја производа и услуга;
- ✓ Презентације и промоцију: коришћење капацитета Центра за снимање и обраду фото/видео садржаја, презентације нових производа и услуга, као и одржавање промотивних догађаја;
- ✓ Умрежавање и сарадњу: организовање В2В сусрета, хибридних конференција, вебинара и онлајн састанака са партнерима у земљи и иностранству;
- ✓ Консултације и менторинг: у сарадњи са локалним и националним институцијама, образовним установама и стручним организацијама, омогућити саветодавну подршку у областима као што су стандарди квалитета, дигитализација, извоз, правна регулатива, финансијско управљање и приступ тржишту;
- ✓ Технолошка подршка: тестирање софтвера и алата, приступ софтверу за дизајн, анализу и управљање, коришћење брзог интернета, видео-конференцијске опреме и друге техничке инфраструктуре.

Начин реализације:

- ✓ Јавни позив – Градска управа за локални економски развој и инвестиције објавиће јаван позив намењен ММСП сектору са детаљним описом расположивих капацитета СКИП Центра Ниш, техничких могућности, услова коришћења и процедура за резервацију.
- ✓ Резервација и коришћење – Предузећа ће моћи да поднесу захтев за коришћење простора и опреме СКИП Центра Ниш за одређену активност, уз дефинисање периода и потребних техничких услова.
- ✓ Организација обука – На захтев предузећа, СКИП Центар Ниш ће у сарадњи са партнерима (РПК, РРА, НТП Ниш, Универзитет, стручне асоцијације) организовати специјализоване обуке и радионице.
- ✓ Техничка подршка – Особље СКИП Центра Ниш обезбеђује подршку у припреми,

реализацији и техничком вођењу догађаја, као и у коришћењу доступне опреме и софтвера.

- ✓ Промоција и видљивост – Активности реализоване у СКИП Центру Ниш биће промовисане преко званичних канала града и партнера, како би се подстакла већа укљученост предузећа.

Очекивани ефекти:

- ✓ Повећање броја ММСП који користе капацитете СКИП Центра Ниш за унапређење свог пословања;
- ✓ Подизање нивоа дигиталних вештина и технолошке опремљености локалних предузећа;
- ✓ Јачање конкурентности ММСП сектора на локалном, националном и међународном тржишту;
- ✓ Повећање степена сарадње између привредних субјеката, образовних институција и јавног сектора;
- ✓ Развој иновативних производа и услуга као резултат обука и консултативне подршке.

Циљна група:

Микро, мала и средња предузећа регистрована на територији Града Ниша, као и предузетници у различитим секторима привреде, посебно у областима производње, услуга, ИТ-а, креативне индустрије, агробизниса, туризма и ХоРеКа сектора.

9.2. Подстицање запошљавања

Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину („Службени лист Града Ниша“, број 149/2025) у разделу 12 – Градска управа за локални економски развој и инвестиције; програм 3-Локални економски развој; програмска активност 1501-0002 Мере активне политике запошљавања; функција 412-Општи послови по питању рада; на позицији 490/0; економска класификација 464-Дотације организацијама за обавезно социјално осигурање, одобрена су средства у износу од 55.000.000,00 динара за реализацију Програма запошљавања града Ниша са Акционим планом за период од 2024. до 2026. који је усвојила је Скупштина Града на седници одржаној 25. априла 2024. године

9.2.1. Програм запошљавања Града Ниша са Акционим планом за период од 2024-2026. године

Програм запошљавања Града Ниша за период од 2024. до 2026. године са акционим планом за његово спровођење (у даљем тексту: Програм) представља основни инструмент спровођења активне политике запошљавања на

територији града, којим се дефинишу приоритети и циљеви политике запошљавања и утврђују мере које ће се реализовати у наредном трогодишњем периоду, а све у циљу повећања запослености. Овај Програм према Закону о планском систему Републике Србије представља документ јавне политике и поред његове усаглашености са истим усаглашен је и са Планом развоја града Ниша за период од 2021. до 2027. године, Акционим планом за период од 2024. до 2026. године за спровођење Стратегије запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године, као и самом Стратегијом запошљавања.

Иначе, ефикасан механизам имплементације Стратегије запошљавања подразумева укљученост релевантних ресорних министарстава, других органа, организација и агенција које су одговорне за имплементацију стратешких праваца, мера и активности које предвиђа Стратегија запошљавања, као и локалних самоуправа које имају улогу да идентификују проблеме и формулишу мере на локалном нивоу, израђују локалне планове запошљавања кроз операционализацију Стратегије запошљавања и њеног акционог плана запошљавања, мобилишу локалне и регионалне ресурсе и стварају повољне услове за примену мера активне политике запошљавања.

Резултати мера активне политике запошљавања за 2025. годину

На основу потписаног Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији мера активне политике запошљавања за 2025. годину, између Града Ниша и Националне службе за запошљавање, реализоване су следеће мере:

1) Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих:

За реализацију ове мере издвојено је укупно 11.764.705,88 динара, од чега је 6.000.000,00 динара обезбеђено из буџета Града Ниша, а 5.764.705,88 динара из буџета Републике Србије. Захваљујући овим средствима, запослено је **47** лица која припадају категорији теже запошљивих.

2) Субвенције за samozapoшљавање:

За подстицај samozapoшљавања утрошено је укупно 39.215.686,27 динара, од чега је 20.000.000,00 динара обезбеђено из буџета Града, а 19.215.686,27 динара из буџета Републике Србије. Кроз ову меру подржано је **101** лице у покретању сопственог посла.

3) Стручна пракса:

За спровођење мере стручне праксе издвојено је 7.530.000,00 динара, чиме је

омогућено стручно оспособљавање и стицање радног искуства за **19** лица.

Поред наведених мера, Локални савет за запошљавање Града Ниша донео је одлуку да се финансира и Програм јавних радова средствима из буџета Града, уз техничку подршку Националне службе за запошљавање. Тим поводом закључен је посебан Споразум о техничкој подршци за реализацију јавних радова..

За Програм јавних радова опредељена су средства у укупном износу од 5.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, док су утрошена средства износила 4.856.919,96 динара. Кроз овај програм ангажовано је **14** лица.

Програм је намењен јавним комуналним предузећима и реализује се у области уређења и одржавања животне средине и заштите природе. У јавне радове укључена су незапослена лица из категорија теже запошљивих, а новчана накнада по ангажованом лицу износила је 54.000,00 динара.

Укупан број лица ангажованих по свим мерама активне политике запошљавања у 2025. години износи **181** лице.

На седници Локалног савета за запошљавање Града Ниша, одржаној фебруара 2026. године, донета је одлука о издвајању средстава за спровођење мера активне политике запошљавања у 2026. години.

За реализацију мера, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, планирана су укупна средства у износу од 50.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, и то за следеће програме:

1) Стручна пракса

За меру стручне праксе планирана су средства у укупном износу од 13.725.490,20 динара, од чега 7.000.000,00 динара из буџета Града Ниша, а 6.725.490,20 динара из средстава Републике Србије. Реализацијом ове мере предвиђено је ангажовање 27 лица ради стицања практичних знања и радног искуства.

2) Субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих

За ову меру опредељена су средства у укупном износу од 11.764.705,90 динара, од чега 6.000.000,00 динара обезбеђује Град Ниш, а 5.764.705,90 динара Република Србија. Планирано је запошљавање 51 лица из категорије теже запошљивих.

3) Субвенције за samozapoшљавање

За подстицај samozapoшљавања предвиђена су средства у укупном износу од 72.549.019,60 динара, од чега 37.000.000,00 динара из буџета Града Ниша и 35.549.019,60 динара из средстава Републике Србије. Очекује се

да ће овом мером бити обухваћено 190 лица која ће покренути сопствени посао.

Реализацијом ових мера у 2026. години планира се ангажовање укупно 268 лица.

Поред наведеног, из буџета Града Ниша издвојено је и 5.000.000,00 динара за спровођење Програма јавних радова. Јавни радови биће намењени незапосленим лицима из свих категорија теже запошљивих, а висина новчане накнаде биће утврђена у складу са минималном ценом рада. Кроз ову меру очекује се ангажовање од 10 до 12 лица.

9.2.2. Нефинансијска подршка почетницима у пословању

Почетак покретања сопственог иновативног бизниса, без подршке адекватних институција кроз програме подстицаја, тешко би резултирало формирањем једне успешне пословне приче.

Акредитована Регионална развојна агенција Југ, у оквиру својих активности које спроводе сертификовани запослени, у циљу пружања подршке предузетницима, а нарочито почетницима у пословању, нуди нефинансијске услуге кроз: пружање саветодавних услуга, обуке и менторинг.

Саветодавне услуге се односе на: помоћ при припреми и изради бизнис плана, дефинисање кључних елемената бизнис плана, помоћ при формирању конкурсне документације, провера исправности, тачности и комплетности конкурсне документације.

Услуге обуке РРА Југ врши из следећих модула: Обука за почетнике у пословању, Финансијско управљање - Основни ниво, Бизнис план и преговарање са банкама, Маркетинг и продаја.

Менторинг спроводе сертификовани ментори запослени у РРА Југ, са циљем да помогну власнику/директору/менаџеру привредног субјекта да препозна и схвати кључну тачку потенцијала свог пословања и уз савете и подршку ментора изради и примени акциони план који би требало да доведе до бољих пословних резултата.

Захтеви привредних субјеката, чији су оснивачи прошли бесплатну обуку за започињање пословања по Програму стандардизованог сета услуга за МСПП, који се реализује преко РРА, имају предност при конкурисању код Министарства привреде.

РРА Југ такође учествује у промотивним активностима, које се односе како на промоцију предузетништва, тако и на пружање подршке ММСПП за различите програме, које спроводе Министарство привреде, РАС, Фонд за иновациону делатност Србије.

Обуке које РРА Југ може да пружи МСПП обухватају модуле који се деле на обавезне и опционе.

А) Обавезни модули:

- 1) Обука за почетнике у пословању (у трајању од два дана);
- 2) Обука за социјално предузетништво намењена свим потенцијалним и постојећим субјектима социјалног предузетништва (у трајању од једног дана).

Б) Опциони модули једнодневних обука:

- 1) припрема пословног плана и пословање са банкама и инвестициона спремност;
- 2) финансијско управљање;
- 3) извоз – за оне који први пут извозе;
- 4) маркетинг и продаја;
- 5) електронско пословање и информационе технологије у пословању;
- 6) преглед стандарда квалитета и заштите животне средине од значаја за пословање;
- 7) иновације;
- 8) припрема за Јединствено европско тржиште;
- 9) учешће МСП у јавним набавкама;
- 10) обука за жене предузетнице.

Спровођење обука има за циљ да полазницима пружи неопходно знање и унапреди њихове вештине из области предузетништва које подразумева познавање методологије израде бизнис плана, маркетинг плана, анализу пословне идеје, истраживање тржишта, анализу конкуренције, финансијско управљање, инвестициону спремност, иновације, мотивацију, комуникацију, лидерске и организационе вештине, управљање временом, правне аспекте, порезе и законске регулативе, као и информисање о актуелним изворима финансирања за подршку ММСПП.

Све обуке спроводе радно ангажована лица у РРА Југ, која су прошла наведене обуке и имају сертификате тренера за ту област по методологији одобреној од стране Министарства.

Сви полазници који прођу наведене обуке стичу потребна знања и вештине за самостално разумевање и управљање пословањем и добијају сертификате од стране РРА Југ, који су им неопходни приликом конкурисања на програмима подршке предузетништву и са којим стичу предност приликом одобравања средстава у односу на кандидате који нису прошли предузетничку обуку неке од АРРА у Србији. Сертификате могу користити приликом конкурисања на програме финансијске подршке предузетништву расписаних од стране Министарства привреде, Развојне агенције Србије, Фонда за развој Републике Србије и Националне службе за запошљавање.

9.3. Привлачење инвеститора

Привлачење инвестиција представља један од кључних инструмената локалног економског развоја и подразумева стварање повољног привредног окружења за улагања. Ово укључује развој инфраструктуре, уређење просторних и правних услова за инвестирање, примену подстицајних мера, ефикасну администрацију и сталан дијалог са пословном заједницом.

Посебна пажња усмерава се на инвестиционе пројекте који доприносе отварању нових радних места, повећању конкурентности привреде и одрживом локалном развоју. Градови који успешно привлаче домаће и стране инвеститоре ослањају се на јасне развојне стратегије, активну промоцију својих потенцијала и ефикасну подршку локалне управе током читавог инвестиционог процеса.

Значај привлачења инвестиција огледа се у:

- економском расту кроз нова радна места, раст јавних прихода и јачање привреде,
- социјалној стабилности кроз смањење незапослености, раст животног стандарда и смањење миграција становништва.

Град Ниш, преко Градске управе за локални економски развој и инвестиције, ради подршке инвестиционим пројектима примењује следеће инструменте државне помоћи:

- Инфраструктурно опремање индустријских зона

Инфраструктурно опремање подразумева изградњу и унапређење саобраћајне, комуналне и енергетске инфраструктуре како би инвеститорима биле доступне потпуно опремљене локације спремне за пословање.

- Додела грађевинског земљишта под повлашћеним условима

Јединица локалне самоуправе може инвеститорима понудити грађевинско земљиште по цени нижој од тржишне или без накнаде, уз обавезе у погледу инвестиција и запошљавања, као и уз претходно прибављену сагласност Владе Републике Србије. На основу писма о намерама инвеститора израђује се Елаборат економске оправданости, осим код пројеката од посебног значаја, о којима одлучује Влада Републике Србије.

Стварање повољног окружења за рад

Повољно окружење за рад представља скуп услова који подстичу инвестиције, запошљавање и дугорочни развој локалне заједнице, а заснива се на:

- правној сигурности и ефикасној администрацији,

- економским подстицајима за инвестирање и запошљавање,
- развијеној инфраструктури,
- доступној и обученој радној снази,
- стабилним и безбедним условима рада,
- добром квалитету живота у локалној заједници.

Повољно пословно и радно окружење представља основу за привлачење инвестиција, економски раст и дугорочну стабилност локалне заједнице.

9.3.1. ФОРМИРАЊЕ ИНДУСТРИЈСКИХ ЗОНА

Индустријска зона "Север 2"	
Статус пројекта:	Индустријска зона „Север 2“ код Комренске петље развија се у складу са Планом генералне регулације на простору од око 85 хектара, намењеном пословно-производно-трговинским садржајима. Изграђена је једна коловозна трака булеварске саобраћајнице, реализована заштита магистралног гасовода и изграђена водоводна и канализациона мрежа, док су у току радови на гасификацији зоне. Истовремено је изграђена неопходна електроенергетска инфраструктура за прикључење инвеститора, укључујући ПРП постројење и кабловске водове до трафостанице „Ниш 10“.
Наредна фаза пројекта:	По завршетку текућих радова планирана је изградња друге коловозне траке, као и кружне раскрснице и реконструкција државног пута IIА реда број 158 ради безбеднијег приступа зони. Инвеститор и финансијер инфраструктурних радова је Град Ниш.

Индустријска зона "Север 1"	
Статус пројекта:	Јужно од ауто-пута, Град Ниш је током претходне године започео опремање дела индустријске зоне "Север 1". Израђена је пројектно – техничка документација и прибављене су потребне дозволе за изградњу. Почетком јула завршено је разминирање терена, док је водоводна мрежа у завршној фази изградње, а канализациона мрежа употребљених и атмосферских вода је завршена. Окончање радова планирано је до средине октобра 2026. године.
Наредна фаза пројекта:	Планиран је и наставак изградње саобраћајнице јужно од Чамурлијског пута, која ће преко подвожњака испод ауто-пута повезати индустријске зоне „Север 1“ и „Север 2“. Пројекат парцелације је у поступку спровођења у Републичком геодетском заводу, након чега ће уследити експропријација земљишта и решавање имовинско-правних односа.

Индустријска зона "Запад"	
Статус пројекта:	Град Ниш наставља радове у индустријској зони „Запад“, јужно од Булевара Димитрија Туцовића. Након реализације друге фазе инвестиције компаније Leoni, прве фазе инвестиције компаније Xingyu и прве фазе инвестиције компаније Yusei (производни објекат површине 15.000 m ²), најављена су нова улагања. Град, у складу са уговором о заједничком опремању градског грађевинског земљишта, има обавезу изградње пратеће инфраструктуре. У току су завршни радови на изградњи друге фазе саобраћајнице, док је за трећу фазу у изради пројектно-техничка документација, као и пројекти подземне инфраструктуре. Изградњом ове инфраструктуре биће завршен инфраструктурни прстен који повезује комплексе наведених компанија.
Наредна фаза пројекта:	Компаније Xingyu и Yusei планирају проширење својих производних капацитета током 2026. године. Компанија Xingyu је обезбедила земљиште за реализацију друге фазе инвестиције, док је за компанију Yusei у току поступак решавања имовинских односа пред Републичком дирекцијом за имовину. Град Ниш покренуо је иницијативу за

Индустријска зона "Запад"	
	проглашење пројекта Yusei – II фаза пројектом од значаја за Републику Србију, а поступак доношења закључка Владе Републике Србије је у току.

Индустријска зона "Исток"	
Статус пројекта:	Град Ниш, у сарадњи са државом, интензивно ради на спровођењу пројекта изградње фабрике аустријске компаније "Palfinger", који спада у пројекте од значаја за Републику Србију. Тренутно је у изградњи деоница корита узводно од железничке пруге, између парцеле компаније Palfinger и улице Маршала Тита, до улице Електронска колонија, као и од улива у Нишаву узводно кроз комплекс водоизворишта до Булеvara Светог Цара Константина.
Наредна фаза пројекта:	Како би се завршило опремање индустријске зоне у којој, поред компаније Palfinger, послује и компанија Zumtobel, неопходно је завршити изградњу улице са пратећом подземном инфраструктуром. Изградња недостајуће инфраструктуре условљена је измештањем дела корита Суводолског потока у дужини од 2,2км. Град Ниш је обезбедио сву потребну документацију и прибавио грађевинску дозволу за извођење радова, који су започети у јуну 2025.године. Овим пројектом, поред завршетка недостајуће инфраструктуре у индустријској зони и реализације инвестиције компаније Palfinger (која ће обезбедити 375 нових радних места), решава се и вишедеценијски проблем плављења подручја насеља Брзи Брод. Пројекат финансира Република Србија – Министарство привреде.

PALFINGER	
Статус пројекта:	Аустријска компанија <i>Palfinger</i> реализовала је инвестицију изградње фабрике за производњу машинских делова на републичком грађевинском земљишту површине око 7 хектара, у непосредној близини фабрике <i>Zumtobel</i> , у радној зони Исток. Инвеститор је отворио фабрику и прибавио употребну дозволу, а Градска управа радила је на прибављању и исходовању употребних дозвола за подземну инфраструктуру у улици <i>Zumtobel</i> , на коју је фабрика <i>Palfinger</i> трајно прикључена. Како би се обезбедио несметан рад фабрике, Град Ниш и Градска управа за локални економски развој и инвестиције започели су активности на изради пројектне документације за недостајућу инфраструктуру и прибавили све потребне дозволе за изградњу саобраћајнице. Радови на изградњи саобраћајнице и измештању дела корита Суводолског потока од улива у реку Нишаву узводно у дужини од 2,22 км, започети почетком јуна 2025. године, финансирани су из буџета Републике Србије и Града Ниша, у складу са важећом планском документацијом.
Наредна фаза пројекта:	У ову инвестицију компанија ће уложити 35 милиона евра и у наредном периоду упослити 375 радника (тренутно је запослено више од 150 радника).

ARISTON	
Статус пројекта:	Велика италијанска компанија <i>Ariston</i> изградила је своју фабрику на локацији југозападно од државног пута IIА реда број 158, у радној зони „Север 2“. Фабрика је тренутно у режиму пробног рада, а инвеститор планира да до краја марта 2026. године прибави употребну дозволу. Закључком Владе Републике Србије бр. 351-4968/2024-1 пројекат је проглашен пројектом од значаја за Републику Србију.
Наредна фаза пројекта:	Компанија <i>Ariston</i> поседује градско грађевинско земљиште површине око 15 хектара у радној зони „Север 2“, на којој треба да изгради производни објекат у две фазе површине 40.000–50.000 m ² . Инвеститор има обавезу да запосли 300 радника. Град Ниш је изградио саобраћајницу булеварског профила која омогућава прилаз комплексу са комплетном подземном инфраструктуром. У наредном периоду планирани су радови на реконструкцији дела државног пута IIА реда број 158 (Чамурлијског пута) и изградњи кружне раскрснице, како би се обезбедио безбедан приступ комплексу <i>Ariston</i> и радној зони „Север

ARISTON	
	2". Након добијања употребне дозволе за изграђени производни погон и управну зграду, инвеститор ће отпочети припреме за изградњу друге фазе производног објекта.
CTP INVEST	
Статус пројекта:	Холандско-чешка компанија <i>CTP</i> , која се бави развојем и изградњом индустријских објеката, логистичких паркова и земљишта, већ има неколико реализованих пројеката у Србији (Београд, Крагујевац, Нови Сад, Јагодина), а 2024. године започела је и инвестицију у нашем граду. Град Ниш је изградио саобраћајницу булеварског профила која омогућава прилаз комплексу <i>CTP</i> са комплетном подземном инфраструктуром, јужно од државног пута IIА реда број 158 (Чамурлијски пут) до ауто-пута. Инвеститор је изградио објекте укупне површине 71.335 m ² . Тренутно је у функцији објекат складишног карактера у којем послују компаније <i>Philip Morris</i> , <i>Johnson Electric</i> и <i>Milšped</i> . Крајем 2025. године завршен је и други објекат у коме ће производњу обављати компанија из аутомотив индустрије <i>Voge</i> .
Наредна фаза пројекта:	За 2026. годину најављена је трећа фаза инвестиције, за коју је инвеститор израдио урбанистички пројекат и прибавио градско грађевинско земљиште у непосредној близини, на локацији индустријске зоне „Север 2“.

YUSEI MACHINERY	
Статус пројекта:	Компанија <i>Yusei Machinery</i> из Кине, добављач компоненти за фабрику <i>Xingyu</i> , послује у области производње пластичних компоненти за унутрашњост аутомобила. Инвеститор је прибавио земљиште површине 24,5 хектара и реализовао прву фазу инвестиције – производни погон површине 12.000 m ² , смештен у непосредном окружењу компаније <i>Xingyu</i> , укупне вредности 20 милиона евра. Друга фаза пројекта обухвата изградњу производног објекта површине 10.000 m ² у непосредној близини већ изграђеног објекта. Град Ниш је покренуо иницијативу ка Влади Републике Србије да се друга фаза инвестиције прогласи пројектом од значаја за Републику Србију. Влада Републике Србије и Републичка дирекција за имовину преузели су обавезу прибављања земљишта у јавну својину (вредност 3,9 милиона евра) како би се обезбедило потребно земљиште за реализацију пројекта. Планирани број запослених је 140 радника у првој и 140 радника у другој фази, а укупна вредност инвестиције износи 20,75 милиона евра. Инвеститор је након пробног рада и прикључења на инфраструктуру, што је уз подршку Управе за локални економски развој и инвестиције успешно окончано, у јуну 2024. године прибавио употребну дозволу.
Наредна фаза пројекта:	Град Ниш има обавезу изградње комплетне недостајуће инфраструктуре и до сада је уложио приближно 700.000 евра у изградњу прве и друге фазе саобраћајнице и водоводне и канализационе мреже. У току ове године планирана је израда пројектно-техничке документације и отпочињање изградње треће фазе саобраћајнице и подземне инфраструктуре.

INTEGRATED MICROELECTRONICS (IMI)	
Статус пројекта:	Филипинска компанија, која већ неколико година послује на локацији Лозни Калем у Нишкој Бањи, ове године започиње изградњу друге фазе производње. Фабрика, специјализована за производњу електронских компоненти, тренутно запошљава више од 700 радника од планираних 1.250. У прву фазу фабрика је уложила 30 милиона евра, док је Град Ниш уложио 2,1 милион евра у комплетну инфраструктуру на Лозном Калему.
Наредна фаза пројекта:	Друга фаза обухвата изградњу производног објекта површине 8.500 m ² , уз додатна улагања од 26,5 милиона евра. По завршетку овог објекта, фабрика ће крајем 2026. године започети рад у пуном капацитету. Земљиште је у својини инвеститора, урбанистички пројекат је усвојен, а у току је прибављање грађевинских дозвола за изградњу.

FAZI D.O.O.	
Статус пројекта:	Домаћа компанија, која се бави производњом електронских уређаја, софтверских производа и ЛЕД дисплеја, послује у радној зони „Север 1“ у објекту који је у њиховој својини. Због потребе проширења капацитета, инвеститор је формирао нову грађевинску парцелу пројектом препарцелације, израдио пројектно-техничку документацију и прибавио све неопходне дозволе за реконструкцију и доградњу постојећих објеката, уз подршку Града Ниша у складу са законом.
Наредна фаза пројекта:	По завршетку инвестиције, планирано је запошљавање 50 ИТ инжењера. Вредност инвестиционих радова креће се између 500.000 и 1.000.000 евра.

ЕДУКАТИВНИ ТРЕНИНГ ЦЕНТАР „НИКОЛА ТЕСЛА“	
Статус пројекта:	Едукативни тренинг центар „Никола Тесла“ намењен је ученицима средњих школа, запосленима и старијим грађанима, са циљем пружања могућности за преквалификацију и стицање нових вештина. Крајем 2025. године започета је изградња објекта спратности По+П+1 и површине 2.501,30 m ² . Процењена вредност инвестиције износи 2,8 милиона евра, а инвеститор је Канцеларија за дуално образовање и национални оквир квалификација, преко које Влада Републике Србије финансира пројекат. Учешће Града Ниша у инфраструктурном опремању локације током 2026. године процењено је на приближно 255.000 евра. Тренутно се ради на изради пројектно-техничке документације за измештање дела постојеће инфраструктуре – топловода и електроенергетског кабла. Инвеститор је прибавио грађевинску дозволу за изградњу објекта.
Наредна фаза пројекта:	Центар ће бити опремљен савременим радионицама и лабораторијама са фокусом на роботiku, мехатронику и модерне технологије, и представљаће место окупљања привредника ради идентификације будућих кадрова, што ће у крајњем циљу допринети развоју локалне привреде.

9.3.2. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ИНВЕСТИЦИЈЕ

Управа за локални економски развој и инвестиције константно преговара са више потенцијалних инвеститора. У протеклих годину дана остварен је контакт са више потенцијалних домаћих и страних инвеститора који разматрају Ниш као место за реализацију свог улагања. Неки од њих су:

- **AIRIOS (електро индустрија)**
- **HORNBACH (трговина)**
- **DELTA REAL ESTATE (пословање и трговина)**
- **4.АПРИЛ (текстилна индустрија)**
- **TECHNIS (ИТ сектор, услуге)**
- **DATA CENTAR (ИТ сектор)**
- **IMS PIPE VISION (машинска индустрија и роботика)**

9.3.4. БРЕНДИРАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА ГРАДА НИША

У циљу системског и стратешког позиционирања на националној и међународној инвестиционој мапи, Град Ниш планира развој интегрисаног концепта брендирања

инвестиционих потенцијала града. Ова активност представља развојни приоритет у домену унапређења конкурентности, чија ће реализација зависити од обезбеђивања извора финансирања.

Брендирање инвестиционих потенцијала Града Ниша подразумева:

- израду свеобухватне стратегије инвестиционог маркетинга града;
- јасно дефинисање вредносне понуде Ниша као инвестиционе дестинације;
- секторско профилисање (ИКТ, напредна производња, електроиндустрија, логистика, прехрамбена индустрија и др.);
- израду модерних промотивних материјала (инвестициони профили, секторске брошуре, дигитални каталози, видео-презентације);
- редизајн и унапређење инвестиционог дела званичне интернет презентације града и надлежне управе;
- успостављање базе података о расположивим гринфилд и браунфилд локацијама са техничким и урбанистичким параметрима;
- активни наступ на специјализованим сајмовима, конференцијама и В2В догађајима;

- јачање сарадње са националним институцијама, привредним коморама, дијаспором и развојним агенцијама;
- увођење стандарда у раду са инвеститорима (afterscare програми, CRM систем, праћење задовољства инвеститора).

Посебан акценат би био стављен на изградњу препознатљивог идентитета Ниша као технолошког и индустријског центра југоисточне Србије, са снажном образовном и инжењерском базом, повољним геостратешким положајем и развијеном инфраструктуром.

Овакво стратешко брендирање омогућило би дугорочно унапређење видљивости града, повећање броја квалитетних инвестиционих упита и јачање позиције Ниша у конкуренцији са другим градовима у региону.

Очекивани ефекти:

- повећање видљивости града на инвестиционом тржишту;
- раст броја инвестиционих упита;
- боља припремљеност пројеката за потенцијалне инвеститоре;
- јачање имиџа Ниша као технолошког и индустријског центра југоисточне Србије.
- Раст броја новопокренутих инвестиционих иницијатива као резултат промотивних активности.

Финансијски оквир:

Реализација мере планирана је у наредном програмском периоду, по обезбеђивању додатних извора финансирања (буџет Града, национални и међународни програми, донаторска средства).

9.3.5. КОНЦЕПТ АКТИВНОСТИ ЗА ПРИВЛАЧЕЊЕ ИНВЕСТИЦИЈА ЗАСНОВАНИХ НА ТРАНСФЕРУ ЗНАЊА

Град Ниш – развој технолошког и иновационог екосистема

Град Ниш има потенцијал да се у наредном периоду позиционира као регионални центар за развој високих технологија и иновација у региону. Концепт привлачења инвестиција треба да буде заснован на моделу трансфера знања који повезује универзитетске и истраживачке капацитете, технолошку инфраструктуру, стартап екосистем и међународне компаније. Кроз овакав приступ град може да привуче инвестиције које доносе дугорочну економску вредност, отварају висококвалификована радна места и подстичу развој домаће привреде.

Основу овог модела чини развој интегрисаног технолошког екосистема који се заснива на неколико кључних развојних иницијатива. Једна од њих је формирање **Центра**

за паметну мобилност, који би био фокусиран на развој технологија из области аутономних возила, паметних транспортних система, електричне мобилности и логистичких платформи заснованих на вештачкој интелигенцији. Овакав центар би омогућио сарадњу између Универзитета у Нишу, истраживачких институција и међународних компанија из аутомotive и транспортне индустрије, са циљем развоја нових технологија и отварања развојних центара у Нишу.

Паралелно са тим, развијање **Дата центра и дигиталне инфраструктуре** представља важан стуб технолошког развоја града. Изградњом савременог дата центра и развојем cloud и AI инфраструктуре, Ниш може постати регионални дигитални хуб који привлачи технолошке компаније, cloud провајдере и компаније које развијају решења заснована на великим количинама података. Оваква инфраструктура ствара основу за развој нових дигиталних сервиса, као и за долазак међународних ИТ компанија и развојних тимова.

Важну улогу у овом екосистему има и даљи развој **Научно-технолошког парка**, односно проширење његових капацитета кроз пројекат НТП2. Овај простор треба да буде намењен развоју стартап компанија, scale-up технолошких фирми и истраживачко-развојних центара који раде у областима као што су вештачка интелигенција, сајбер безбедност, софтверско инжењерство и дигиталне технологије. Кроз повезивање академског сектора и индустрије, НТП2 може постати кључни генератор иновација и нових технолошких компанија.

Додатно, развој **TEHNIS технолошко-индустријског комплекса** треба да омогући повезивање истраживања, развоја и напредне производње. Овај концепт подразумева стварање простора у којем би се развијали прототипи, индустријска решења и технолошки производи из области електронике, роботике, индустријске аутоматизације и IoT технологија. На тај начин Ниш може додатно привући компаније које желе да развијају и тестирају нове технологије у сарадњи са локалним стручњацима и истраживачима.

Развој ових иницијатива треба да буде повезан са имплементацијом **Smart City решења**, чиме би Ниш постао тестно окружење за примену нових технологија у области транспорта, енергетике, дигиталне управе и урбане инфраструктуре. Град на тај начин може постати платформа за пилот пројекте и демонстрацију нових технолошких решења, што представља значајан фактор у привлачењу иновационих компанија и инвеститора.

Коначни циљ оваквог приступа јесте привлачење **развојних центара међународних компанија**, који доносе нова знања, технологије и глобалне пословне везе. Кроз модел сарадње

између универзитета, истраживачких институција и индустрије могуће је развити систем трансфера знања који подстиче иновације, развој нових производа и повећање конкурентности локалне привреде. Град Ниш у том процесу има улогу фацилитатора који обезбеђује инфраструктурне услове, институционалну подршку и активну промоцију инвестиционих потенцијала.

Примена оваквог концепта може дугорочно довести до значајног раста технолошких инвестиција, отварања нових високо квалификованих радних места и позиционирања Ниша као једног од кључних центара дигиталне и иновационе економије у региону.

10. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ МЕРА

Одлуком о буџету Града Ниша за 2026. годину ("Службени лист Града Ниша", број 149/2025) за реализацију свих мера и активности планирана су средства у буџету Града Ниша.

За реализацију мера предвиђена су следећа средства:

- У оквиру раздела 12, који се односи на Управу за локални економски развој и инвестиције, на позицији 494, економска класификација 454 - субвенције приватним предузећима, планирана су средства у износу од 80.000.000,00 динара. Висина опредељених финансијских средстава по мери Подршка за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у циљу унапређења конкурентности износи 57.000.000,00 динара и по мери Мера за унапређење доступности финансирања ММСПП износи 20.000.000,00 динара. Град Ниш задржава право да у току реализације Програма врши прерасподелу средстава предвиђених за реализацију планираних мера, у случају недовољног односно повећаног интересовања по мерама, на основу Решења Градоначелника, у оквиру средстава предвиђених буџетом Града Ниша а на предлог Градске управе за локални економски развој и инвестиције.

11. ОЧЕКИВАНИ ЕФЕКТИ ПРОГРАМА ЛОКАЛНОГ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА ЗА 2026. ГОДИНУ

Полазећи од дефинисаних мера у оквиру Програма локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину, очекује се да њихова системска и координисана примена допринесе јачању конкурентности привреде, подстицању иновација, повећању инвестиционе активности и унапређењу укупног пословног амбијента на територији града.

11.1. Повећање конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника

Реализацијом мера бесповратне подршке за набавку опреме, машина, специјализованих алата и возила, као и кроз програме сертификације, дигиталне трансформације и субвенционисања камата, очекују се следећи ефекти:

- ✓ модернизација производних и услужних капацитета,
- ✓ повећање продуктивности и ефикасности пословних процеса,
- ✓ смањење оперативних трошкова,
- ✓ унапређење квалитета производа и услуга,
- ✓ усклађивање са међународним стандардима квалитета,
- ✓ повећање тржишне конкурентности локалних привредних субјеката.

Посебан ефекат очекује се у области дигиталне трансформације, где ће увођење нових технолошких решења, аутоматизације процеса и интеграције пословних система допринети дугорочној одрживости и скалабилности пословања.

11.2. Подстицање инвестиција и раста пословања

Кроз комбинацију грантова и субвенционисаних кредитних линија, повећаће се обим инвестиција у основна средства, омогућиће се ширење производних и услужних капацитета, подстаћи ће се увођење нових технологија и енергетски ефикасних решења, омогућиће се лакши приступ финансијским средствима, посебно за ММСПП.

Очекује се да ће ова мера имати мултипликативни ефекат на локалну економију, кроз раст промета, повећање додате вредности и јачање финансијске стабилности привредних субјеката.

11.3. Развој стартап екосистема и иновативног предузетништва

Кроз реализацију програма „Лаунчер“ у сарадњи са Научно-технолошки парк Ниш, као и кроз програм интернационализације стартапа, очекују се следећи ефекти:

- ✓ идентификација и убрзан развој најперспективнијих стартап тимова,
- ✓ креирање нових иновативних производа и услуга,
- ✓ повећање спремности стартапа за излазак на тржиште и привлачење инвестиција,

- ✓ јачање сарадње између академске заједнице, индустрије и јавног сектора,
- ✓ интернационализација пословања и позиционирање Ниша као регионалног центра за иновације.

Укључивање у оквиру пројекта Serbian European Digital Innovation Hub on AI – S4AI_HUB доприноси трансферу знања у области дигиталне трансформације и вештачке интелигенције, чиме се локална привреда повезује са европским иновационим екосистемом.

11.4. Повећање запослености и одрживости радних места

Иако мере нису директно усмерене искључиво на ново запошљавање, очекује се да:

- ✓ раст инвестиција и ширење капацитета доведу до отварања нових радних места,
- ✓ модернизација и дигитализација пословања допринесу очувању постојећих радних места,
- ✓ подршка предузетницима и стартап тимовима омогући нова самозапошљавања.

Посебно се очекује позитиван утицај на запошљавање младих, жена и високообразованих кадрова у ИКТ и технолошким секторима.

11.5. Јачање локалног пословног екосистема

Програм ће допринети:

- ✓ јачању сарадње између јавног и приватног сектора,
- ✓ умрежавању привредних субјеката,
- ✓ већој видљивости локалне привреде на националном и међународном нивоу,
- ✓ развоју циркуларне, зелене и енергетски ефикасне економије.

Услов да и корисници и пружаоци услуга у оквиру појединих мера буду регистровани на територији града Ниша додатно ће стимулисати унутрашњу економску активност и задржавање финансијских токова у локалној заједници.

11.6. Општи стратешки ефекти

Свеобухватно посматрано, очекује се да Програм локалног економског развоја за 2026. годину допринесе:

- ✓ унапређењу инвестиционе атрактивности Града Ниша,

- ✓ позиционирању Ниша као центра иновација и дигиталне трансформације у југоисточној Србији,
- ✓ јачању отпорности локалне економије на тржишне и макроекономске изазове,
- ✓ стварању предуслова за дугорочан, одржив и инклузиван економски раст.

Реализацијом наведених мера Град Ниш наставља да системски и одговорно гради подстицајно пословно окружење, засновано на иновацијама, знању, инвестицијама и партнерству са привредом.

12. ЗАКЉУЧАК

Програм локалног економског развоја Града Ниша за 2026. годину представља више од скупа планираних мера и активности – он је јасно дефинисан правац развоја који води ка снажнијој, конкурентнијој и успешнијој локалној економији. Кроз подршку привреди, отварање нових радних места, привлачење стратешких инвестиција и подстицање иновација, Ниш тежи да учврсти своју позицију економског центра југоисточне Србије и важне тачке на инвестиционој мапи Европе.

Спровођењем овог програма, Град настоји да оснажи домаће предузетнике, подстакне младе људе да своју професионалну будућност граде у Нишу, омогући развој нових технологија и подржи зелене инвестиције. Циљ је стварање окружења у којем локална економија расте на стабилним и одрживим основама.

Програм је конципиран тако да обезбеди конкретну и практичну подршку стабилизацији и даљем развоју локалне привреде. Систематским приступом настоји се да се одговори и на краткорочне и на дугорочне изазове са којима се привредни субјекти суочавају, уз подстицање динамичније економске активности. Истовремено, Ниш треба да остане препознат као град богате индустријске традиције, посебно у области електронике, али и као поуздан партнер привреди која покреће развој савремених индустрија.

Овај програм омогућава привредним субјектима да лакше привуку инвестиције, унапреде производне процесе, подигну квалитет својих производа и услуга и ојачају своју тржишну позицију. Подстицајне мере усмерене су и ка јачању конкурентности, подршци иновацијама и обезбеђивању равноправних услова за све учеснике на тржишту. Програм се истовремено посматра као инструмент који повезује доделу финансијске подршке, контролу спровођења мера и промоцију позитивних примера из праксе.

Наша амбиција је да Ниш постане пример како јасна визија, добро постављени циљеви и одлучно деловање могу да промене економску слику једне средине – претварајући је у место у којем се развијају нови послови, људи остају да живе и раде, а добре идеје прерастају у успешне приче.

Програм локалног економског развоја
Града Ниша за 2026. годину објавити у
"Службеном листу Града Ниша".

Број: 234-6/2026-02
У Нишу, 17.03. 2026.године

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК
Проф.др Игор Новаковић.с.р.